

Forvaltningsplan for Verdensarvsområdet

ILULISSAT ISFJORD

Qaasuitsup Kommunua og Grønlands Hjemmestyre (eds.)

1	FORORD.....	2
2	FORMÅLET MED FORVALTNINGSPLANEN.....	3
3	ANSVAR FOR VERDENSARVSOMRÅDET.....	6
	<i>Styregruppen for Ilulissat Isfjord.....</i>	<i>8</i>
	<i>Qaasuitsup Kommunia.....</i>	<i>9</i>
	<i>Grønlands Hjemmestyre, ved Miljø- og Naturstyrelsen.....</i>	<i>10</i>
	<i>Kulturarvsstyrelsen.....</i>	<i>10</i>
4	NATIONAL LOVGIVNING.....	11
5	ILULISSAT ISFJORD - VÆRDIER.....	12
	<i>Identificering af værdier og målsætninger.....</i>	<i>13</i>
6	TRUSLER MOD OMRÅDETS VÆRDIER.....	16
	<i>Identificering af de væsentligste trusler og nødvendige tiltag.....</i>	<i>17</i>
7	FORVALTNINGSTILTAG.....	19
	ERHVERVSMÆSSIG FANGST OG FISKERI.....	20
	<i>Karakteristik af erhvervsmæssig fangst og fiskeri i Verdensarvsområdet.....</i>	<i>20</i>
	<i>Muligheder og trusler.....</i>	<i>21</i>
	<i>Forvaltning af erhvervsmæssigt fiskeri og fangst.....</i>	<i>22</i>
	MOTORISERET TRANSPORT.....	24
	<i>Helikopterflyvning.....</i>	<i>24</i>
	<i>Karakteristik af flyvningen i området.....</i>	<i>24</i>
	<i>Muligheder og trusler.....</i>	<i>25</i>
	<i>Forvaltning af flyvninger.....</i>	<i>26</i>
	SEJLADS.....	29
	<i>Karakteristik af sejlads i og omkring Verdensarvsområdet.....</i>	<i>29</i>
	<i>Muligheder og trusler.....</i>	<i>30</i>
	<i>Forvaltning af sejlads.....</i>	<i>31</i>
	ØVRIGE MOTORISEREDE TRANSPORTMIDLER.....	32
	<i>Trusler forbundet med øvrige motoriserede transportmidler.....</i>	<i>32</i>
	<i>Forvaltning af øvrige motoriserede transportmidler.....</i>	<i>33</i>
	REKREATIVE AKTIVITETER.....	34
	<i>Karakteristik af rekreative aktiviteter i Verdensarvsområdet.....</i>	<i>34</i>
	<i>Muligheder og trusler.....</i>	<i>35</i>
	<i>Forvaltning af rekreative aktiviteter.....</i>	<i>36</i>
	FORSKNING.....	39
	<i>Muligheder og trusler.....</i>	<i>39</i>
	<i>Forvaltning af forskning.....</i>	<i>40</i>
	INFORMATIONSTILTAG.....	41
8	ØKONOMISKE RESSOURCER OG IMPLEMENTERING.....	44
	ØKONOMI.....	44
	IMPLEMENTERINGSPLAN.....	46
	<i>Planlægning.....</i>	<i>47</i>
	<i>Faciliteter.....</i>	<i>47</i>
	<i>Informations-, formidlings- og undervisningstiltag.....</i>	<i>48</i>
	<i>Tilsyn, håndhævelse og opbakning til regler.....</i>	<i>49</i>
9	MONITERING.....	50
	<i>Principper for den fremtidige monitorering.....</i>	<i>51</i>
	<i>Kapacitetsmonitorering.....</i>	<i>51</i>
	MONITERING AF ANTALLET AF BESØGENDE.....	52
	<i>Monitorering af slid og affald.....</i>	<i>52</i>
	<i>Monitorering af påvirkningen på dyrelivet.....</i>	<i>55</i>
	<i>Monitorering af brugernes oplevelser.....</i>	<i>56</i>

Geo-monitoring	58
10 BILAG	59
BILAG 1: VISIONER FOR ILULISSAT ISFJORD	59
BILAG 2: FREDNINGSBEKENDTGØRELSEN	60
<i>Bilag 2.1 til Fredningsbekendtgørelsen</i>	63
<i>Bilag 2.2 til Fredningsbekendtgørelsen</i>	64
<i>Bilag 2.3 til Fredningsbekendtgørelsen</i>	65
BILAG 3: RELATIONER MELLEM INTERESSETER	66
<i>Ansvarsfordeling</i>	66
<i>Interessenter</i>	67
BILAG 4: FOKUSOMRÅDER	70
<i>Bynære zone (Ilulissat)</i>	70
<i>Sermermiutdalen</i>	71
<i>Sermermiut arkæologisk zone (zone A i fredningsbekendtgørelsen)</i>	71
<i>Fjordzonen - Maritim zone B i fredningsbekendtgørelsen</i>	72
<i>Isfjeldsbankezonen - Maritim zone C i fredningsbekendtgørelsen</i>	73
BILAG 5 GANGBRO I SERMERMIUTDALEN AFHÆLPER SLID PÅ VEGETATIONEN.	74
BILAG 6 RETNINGSLINIER FOR DISPENSATIONSANSØGNINGER FOR AKTIVITETER I ILULISSAT ISFJORD	76

1 FORORD

I 2004 blev Ilulissat Isfjord optaget på UNESCOs Verdensarvsliste pga. områdets universelle betydning. Vi i Grønland er meget stolte over de værdier som Verdensarvsområdet repræsenterer og er fuldt bevidste om, at vi til stadighed skal have opmærksomheden rettet mod hvordan vi kan bevare disse værdier i fremtiden.

Et af dilemmaerne ved at området har fået verdensarvsstatus er at flere og flere turister kommer til Ilulissat for at opleve det unikke område. Det øgede antal turister indebærer en risiko for at områdets værdier forringes, såfremt vi ikke er på forkant med udviklingen.

Siden området fik verdensarvsstatus har Grønlands Hjemmestyre i samarbejde med Ilulissat Kommune taget en række initiativer for at bevare områdets værdier, men der vil også fremover være brug for gennemførelse af en række tiltag.

Denne forvaltningsplan skal medvirke til at bevare og fremme de særlige værdier, der ligger bag at området har opnået Verdensarvsstatus. Planen indeholder således en række tiltag der skal gennemføres i de kommende år.

Forvaltningsplanen er et overordnet styreredskab, som skal anvendes af forvaltningsinstanser for at sikre, at områdets værdier bevares og at der er en fornuftig balance mellem beskyttelse og anvendelse af området.

Forvaltningen af Verdensarvsområdet vil udvikle sig løbende. Forandringer i brugen af området og erfaringer fra tidligere tiltag vil årligt skulle evalueres og eventuelt indarbejdes i forvaltningsplanen, men med denne forvaltningsplan er der taget et afgørende skridt imod en forbedret forvaltning af verdensarvområdet.

Forvaltningsplanen er udarbejdet i samarbejde mellem Miljø- og Naturstyrelsen i Grønlands Hjemmestyre og Qaasuitsup Kommunia.

Elementer af forvaltningsplanen er blevet drøftet med relevante aktører, ligesom befolkningen i Ilulissat har haft mulighed for at fremkomme med deres holdninger, bl.a. ved afholdelse af et borgermøde.

Bjarne Petersen

Afdelingschef

Grønlands Hjemmestyre

Henrik Ravn

Kommunal Direktør

2 FORMÅLET MED FORVALTNINGSPLANEN

Nomineringsmaterialet, som førte til optagelsen af Ilulissat Isfjord på Verdensarvslisten i 2004, indeholdt den første forvaltningsplan for området. Denne var baseret på de relativt få erfaringer, man på daværende tidspunkt havde med forvaltningen af området.

I forbindelse med optagelsen og efterfølgende havde UNESCO (Beslutning 28 COM 14B.8, 31. COM 7B.28) derfor en række anbefalinger omkring forvaltningen, som denne forvaltningsplan har søgt at indarbejde og tage højde for.

Det overordnede mål med forvaltningsplanen er at beskytte de værdier af særlig universel betydning, der ligger bag optagelsen af Ilulissat Isfjord på verdensarvslisten; den glaciologiske forskning og områdets enestående skønhed, samtidig med at en bæredygtig anvendelse af området sikres.

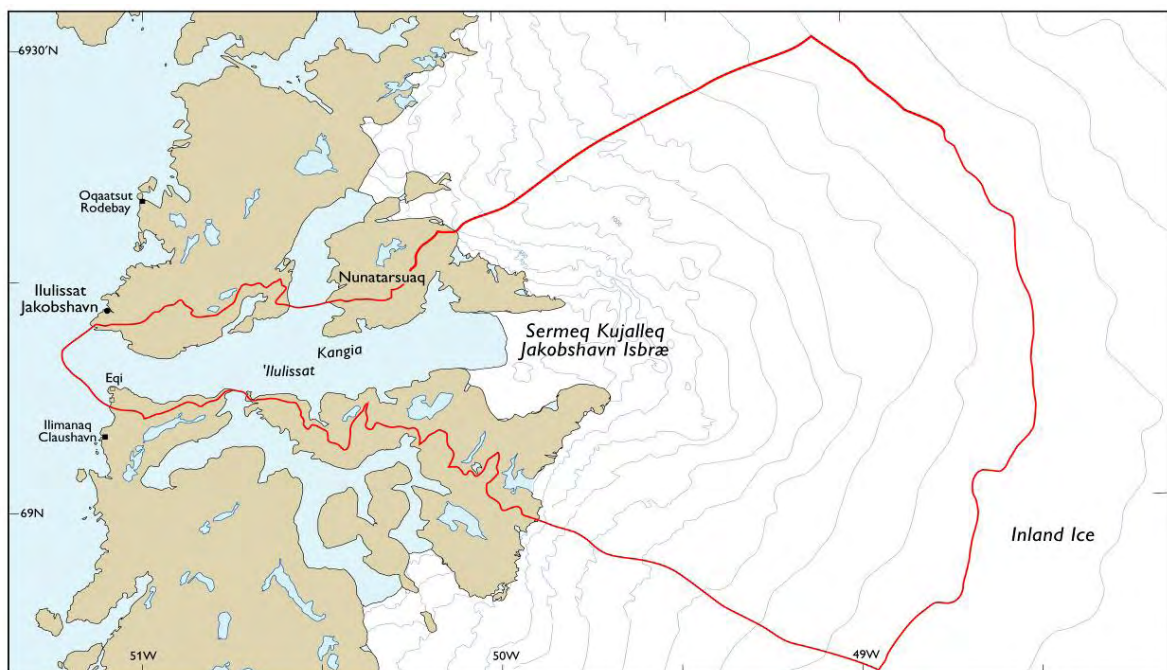

Foto: Bjarne Petersen

Forvaltningsplanen er således det praktiske styringsværktøj, der skal sikre de overordnede mål.

Formålet med forvaltningsplanen er endvidere bl.a. at

- Sikre at alle brugere har forståelse for området og dets enestående værdi, samt øge lokalbefolkningens stolthed, interesse og respekt for Verdensarvsområdet.
- Give alle brugere mulighed for sikre, berigende og informative oplevelser.
- Sikre at turisme, fangst og fiskeri udvikler sig på et bæredygtigt grundlag.
- Sikre en hensigtsmæssig zonerings af brugen af området.
- Skabe en fornuftig og bæredygtig balance mellem de forskellige anvendelser og interesser, som er knyttet til området.
- Udbrede kendskabet til Verdensarvsområdet.
- Støtte forskning i området og samtidig sikre at der sker en registrering og formidling til lokalsamfundet og til nytte for andre forskere og interessenter.

Figur 2.1. Verdensarvsområdet ved Ilulissat Isfjord dækker et areal på 4024 km².

I nærværende forvaltningsplan gives der ikke en mere uddybende beskrivelse af Verdensarvsområdet. Men der henvises til det nomineringsmateriale som blev udarbejdet i forbindelse med optagelsen som Verdensarvsområde¹.

I forbindelse med udpegningen af Verdensarvsområdet blev der drøftet fastsættelse af en bufferzone fra byzonegrænsen til fredningsgrænsen. Hensigten hermed var at friholde bufferzonen for bebyggelse. Miljø- og Naturstyrelsen har til hensigt at fastholde at der ikke bygges i bufferzonen. Derfor har hjemmestyret pålagt kommunen at bufferzonen skal fastsættes i tillæg til kommuneplan inden udgangen af 2009.

¹ "Nomination of the Ilulissat Icefjord for inclusion in the World Heritage List". by Mikkelsen, N. and Ingerslev, T. 2003. GEUS.

Denne forvaltningsplan omhandler tiltag der skal implementeres indenfor de kommende år. På sigt er der desuden brug for at gøre sig overvejelser omkring langsigtede visioner. Tanker omkring visionerne fremgår af bilag 1.

Ilulissat Isfjord. Fotos: Carsten Egevang, Arc-pic.com

3 ANSVAR FOR VERDENSARVSOMRÅDET

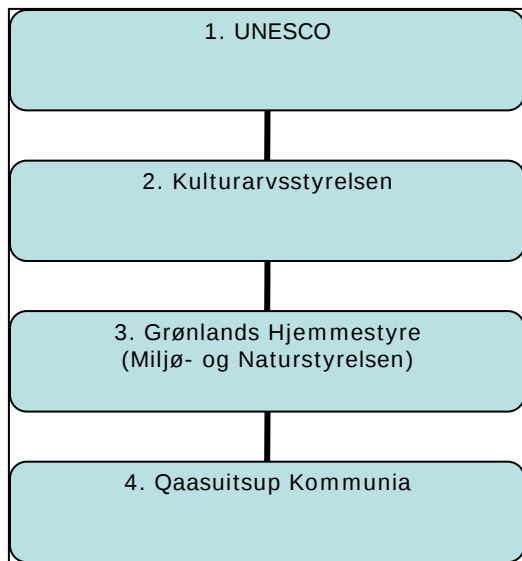
Forvaltningen af Ilulissat Isfjord sker i samarbejde mellem en række parter. Kulturarvsstyrelsen i Danmark har på vegne af Rigsfællesskabet, det overordnede ansvar for Verdensarvsområdet i relation til UNESCO og forestår kontakten til UNESCO.

Det nationale ansvar for forvaltning af Verdensarvsområdet bliver varetaget af Grønlands Hjemmestyres Miljø- og Naturstyrelse. Selve forvaltningen af området sker i tæt samarbejde og dialog med Qaasuitsup Kommunia. Dette sker ud fra de bestemmelser, der fremgår af Hjemmestyrets bekendtgørelse om fredning af Ilulissat Isfjord² og denne forvaltningsplan. Ansvar for tilsyn med Verdensarvsområdet er placeret hos Qaasuitsup Kommunia.

Billede taget af Carsten Egevang, Arc-pic.com.

² "Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 10 af 15.juni 2007 om fredning af Ilulissat Isfjord"

Figur 3.1 illustrerer ansvarsfordeling.

1. UNESCO sekretariat i Paris
2. Kulturarvsstyrelsen – det overordnede ansvar for Verdensarvsområdet i relation til UNESCO og forestår kontakten til UNESCO-sekretariatet.
3. Grønlands Hjemmestyre – har det nationale ansvar for Verdensarvsområdet i henhold til Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 10 af 15.juni 2007.
4. Qaasuitsup kommunia – har tilsynspligt for det fredede område.

Ilulissat en moderne by, hvor de fleste nyder en enestående udsigt. Foto: Asbjørn Rosager

Styregruppen for Ilulissat Isfjord³

Siden udpegningen af Ilulissat Isfjord som Verdensarvsområdet i 2004, har der været et formaliseret samarbejde mellem Grønlands Hjemmestyre og Ilulissat Kommune (pr. 1. januar 2009 Qaasuitsup Kommunia) omkring forvaltningen af Verdensarvsområdet, ligesom der har været et samarbejde mellem Grønlands Hjemmestyre og Kulturarvsstyrelsen relateret til Verdensarvsområdet. Kulturarvsstyrelsen i Danmark, Qaasuitsup Kommunia og Miljø- og Naturstyrelsen i Grønland har dog siden efteråret 2008 haft et mere formaliseret samarbejde i form af nedsættelse af en Styregruppe.

Formålet med Styregruppen er bl.a. at drøfte, hvorledes styringen af Verdensarvsområdet kan effektiviseres. På den baggrund kan det sikres, at der træffes de nødvendige beslutninger for at bevare områdets status som Verdensarvsområde i fremtiden og at forvaltningen af områdets værdier optimeres.

Styregruppen omfatter:

- en repræsentant fra Miljø- og Naturstyrelsen⁴, Grønlands Hjemmestyre (formand)
- to Site Managers fra Qaasuitsup Kommunia
- en repræsentant fra Kulturarvsstyrelsen

Sekretariatsfunktionen for Styregruppen varetages af Miljø- og Naturstyrelsen.

Medlemmerne mødes minimum en gang om året. Endvidere er der løbende kontakt mellem Styregruppens medlemmer pr. telefon og e-mail.

Opgaver

Styregruppen skal bl.a. drøfte:

- Overordnede retningslinier for aktiviteter til vands, på land og i luften indenfor Verdensarvsområdet
- Hvorledes rekreative, turisme- og forskningsaktiviteter kan foregå i det fredede område med respekt for områdets status som Verdensarvsområde
- De overordnede rammer for den periodevise afrapportering til UNESCO
- Evaluering og eventuelt opdateringer af forvaltningsplanen
- Evaluering og eventuelt opdateringer af monitoringsplanen
- Diverse tiltag inden for Verdensarvsområdet som kan optimere områdets værdier
- Hvorledes de foreslåede tiltag kan finansieres.

Kompetence

Styregruppen drøfter den overordnede styring af Verdensarvsområdet ved Ilulissat Isfjord og kontakten til UNESCO. Endelige beslutninger tages ud fra den allerede eksisterende ansvarsfordeling beskrevet ovenfor.

³ Se bilag 3 om relationer mellem interessenter

⁴ Departement for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke er overordnet ansvarlig for UNESCO i Grønland. Efter aftale orienteres departementet om væsentlige beslutninger der træffes i Styregruppen.

Qaasuitsup Kommunia

Isfjordskontoret - Site Managers

Fra efteråret 2008 har Qaasuitsup Kommunia oprettet to Site Manager stillinger for Ilulissat Isfjord. Dette skal ses som et signal om, at en fremtidig bæredygtig udnyttelse af området er højt prioriteret også i den nye storkommune. I og med at der er ansat to site managers med kompetencer indenfor området, er der sikret en vis kontinuitet. Opgaver der varetages af de to Site Manager vil ske i tæt samarbejde og dialog med Miljø- og Naturstyrelsen.

I 2008 boede der 4.600 personer i Ilulissat by. Foto: Asbjørn Rosager

Opgaver

De to Site Managers varetager de daglige opgaver relateret til Ilulissat Isfjord, såsom:

- Information og formidling om Ilulissat Isfjord (ansvarlig for udarbejdelsen af skilte, brochure, plakater, video, Tv-udsendelse, hjemmeside, undervisningsmateriale, Guideseminar)
- Forvaltningsplan (medvirkende til udarbejdelsen, implementering, årlig evaluering og forslag til eventuelle justeringer over for Miljø- og Naturstyrelsen, den daglige forvaltning)
- Fundraising (skaffe midler til de forskellige tiltag, lave budgetter, regnskaber og rapporter)
- Økonomi og budget
- Projektstyring
- Opsyn med området (vejlede Park Ranger)
- Borgernes isfjordskontakt (involvere borgerne i forskellige aktiviteter, forebygge og løse konflikter om brug af området, afholde årlig "Isfjordsdag", inddragelse af skoler)
- Monitering (indsamle materiale, evaluere og justere monitoreringsrapport)
- Kontakt til pressen (Kommunens kontakt til pressen omkring Verdensarvsområdet, pressemeddelelser)
- Officielle besøg med relation til Isfjorden (præsentationer, møder og fremvisning)
- Høringssvar til Hjemmestyret i forbindelse med tilladelser og dispensationer indenfor Verdensarvsområdet
- Medlem af Styregruppen

Kompetence

De to Site Managers udgør en stabsfunktion, der refererer direkte til Kommunaldirektøren. Forvaltning af Verdensarvsområdet varetages i samarbejde med Miljø- og Naturstyrelsen i henhold til den fastsatte ansvarsfordeling.

Park Ranger

Fra 2009 vil Qaasuitsup Kommunia ansætte én til to Park Rangers,

Opgaver

- Holde opsyn med natur- og kulturværdier i området
- Holde opsyn med udviklingstendenser i området
- vejlede og informere brugere/ besøgende.
- Hjælpe med diverse mere administrative opgaver i vinterhalvåret
- Kontrollere, rapportere og reagere på brud på lovgivningen

Kompetence

Park Rangeren skal være udadvendt, have autoritet og kunne begå sig på både grønlandsk, dansk og engelsk.

Andre kommunalt ansatte

Herudover arbejder andre kommunalt ansatte i varierende grad med Verdensarvsområdet. Eksempelvis udarbejder byplanlæggeren kommuneplanstillægget omkring bufferzone, anlægsingeniøren udarbejder projekterne omkring gangbro, driftspersonale udfører gangbroen osv. Alle tiltag og opgaver koordineres gennem de to site managers.

Grønlands Hjemmestyre, ved Miljø- og Naturstyrelsen

Miljø- og Naturstyrelsen varetager bl.a. følgende opgaver:

- Ansvar for forvaltningen af Verdensarvsområdet, herunder udarbejdelse af forvaltningsplan
- Behandler ansøgninger om aktiviteter i Verdensarvsområdet (eks. flyvninger)
- Deltager i det årlige styregruppemøde som medlem samt varetagelse af sekretariatsfunktionen for Styregruppen

Kulturarvsstyrelsen

Kulturarvsstyrelsen har som ovennævnt det overordnede ansvar for Verdensarvsområdet i relation til UNESCO og forestår kontakten til UNESCO. Vicedirektøren fra Kulturarvsstyrelsen deltager i Styregruppemødet.

4 NATIONAL LOVGIVNING

Landsstyret vedtog Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 7 af 25. marts 2003 om fredning af Ilulissat Isfjord bl.a. med det formål at få status som Verdensarvsområde.

I 2007 blev ovennævnte bekendtgørelse revideret, således at det nu er *"Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 10 af 15. juni 2007 om fredning af Ilulissat Isfjord"* der er gældende for det fredede område/Verdensarvsområdet.

Optagelsen af Ilulissat Isfjord på UNESCOs Verdensarvsliste i 2004. Foto: Naja Habermann

Den gældende bekendtgørelse er vedlagt som bilag 2.

De gældende regler for området er nærmere beskrevet i denne forvaltningsplans øvrige kapitler, når dette er fundet relevant blandt andet regler vedr. færdsel til lands, til vands og i luften.

Revisionen af bekendtgørelsen i 2007 havde til formål at forstærke beskyttelsen af området (imødegå truslerne mod områdets værdier) ud fra de erfaringer der var indhentet siden 2003, hvor den første bekendtgørelse for området trådte i kraft. Revisionen havde også til formål at imødekomme anbefalingerne fra UNESCO om at udarbejde og implementere en zonerings af området for at sikre en hensigtsmæssig regulering af den stigende turisme (se bilag 4 hvor kortbilag om zoneinddelingen af området fremgår). Fredningsbekendtgørelsen opererer med 3 forskellige zoner A, B og C, der på forskellig vis regulerer færdsel i området. Disse 3 delområder er nærmere beskrevet i bilag 4.

I 2007 bekendtgørelsen er der blandt andet indført mere restriktive regler omkring flg.:

- * Færdsel til fods ved det kulturhistorisk interessante område Sermermiut (zone A), således at man i perioden 1. april-31. oktober kun må færdes på de markerede stier (§ 6, stk. 8).
- * Sejlads med større fartøjer (fartøjer større end en tonnage på 1.000 Gross Registered Tonnes) – herunder krydstogtskibe - er blevet forbudt inden for det fredede område (§ 8).
- * Ilandstigning fra søsiden, således at det er blevet forbudt at stige i land fra søsiden bl.a. i området ved Sermermiut, primært for at beskytte de sårbare skrænter i dette område (§ 10).

Efter revisionen af fredningsbekendtgørelsen i 2007 er det Miljø- og Naturstyrelsens vurdering, at den nuværende bekendtgørelse har de nødvendige bestemmelser som kan danne baggrund for en tidssvarende beskyttelse af områdets værdier.

5 ILULISSAT ISFJORD - VÆRDIER

UNESCOS Verdensarvs komite definerer en værdi som værende af særlig universel betydning, såfremt den opfylder et eller flere af UNESCOs præcist definerede værdikriterier. Ilulissat Isfjord opfylder kriterium vii og viii, som lyder:

- vii: Udpegede værdier skal således indeholde enestående naturfænomener eller exceptionelt naturskønne områder eller områder af æstetisk betydning
- viii: Udpegede værdier skal være særlige eksempler på væsentlige stadier i Jordens historie, herunder vidnesbyrd om livet, væsentlige igangværende geologiske processer i forbindelse med udvikling af landformer eller væsentlige geomorfologiske eller fysiografiske karakteristika

Ilulissat Isfjord er således optaget på verdensarvslisten som følge af områdets særlig universelle betydning gennem:

Criterion (viii): The Ilulissat Icefjord is an outstanding example of a stage in the Earth's history: the last ice age of the Quaternary Period. The ice-stream is one of the fastest (now 40m per day) and most active in the world. Its annual calving of over 35 cu. km of ice accounts for 10% of the production of all Greenland calf ice, more than any other glacier outside Antarctica. The glacier has been the object of scientific attention for 250 years and, along with its relative ease of accessibility, has significantly added to the understanding of ice-cap glaciology, climate change and related geomorphic processes.

Criterion (vii): The combination of a huge ice sheet and a fast moving glacial ice-stream calving into a fjord covered by icebergs is a phenomenon only seen in Greenland and Antarctica. Ilulissat offers both scientists and visitors easy access for close view of the calving glacier front as it cascades down from the ice sheet and into the ice-choked fjord. The wild and highly scenic combination of rock, ice and sea, along with the dramatic sounds produced by the moving ice, combine to present a memorable natural spectacle.

Disse værdier er således helt centrale for Ilulissat Isfjords Verdensarvs status, hvorfor forvaltningsplanen i særdeleshed fokuserer på at beskytte og bevare disse værdier.

I nedenstående skema identificeres de vigtigste værdier. I skemaet er værdierne relateret til en række målsætninger. Identificeringen af de vigtigste værdier og de relaterede målsætninger ligger til grund for hvorledes Verdensarvsområdet forvaltes.

Identificering af værdier og målsætninger

Værdi grupperinger	De vigtigste værdier forbundet med Ilulissat Isfjord	Er disse værdier afgørende for optagelsen på Verdensarvs-listen?	Målsætninger	Informations kilde anvendt for at bestemme værdier og målsætninger
Landskabelige værdier	De glaciologiske forhold Områdets enestående skønhed	Ja	Beskytte den landskabelige skønhed og den glaciologiske forskning Sikre at brugerne har kendskab til områdets enestående værdi	Nominerings-materialet og UNESCOs optagelses kriterier Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 10 af 15. juni 2007 om fredning af Ilulissat Isfjord Borgermøde afholdt d. 9. december 2008
Biodiversitets værdier	Områdets dyre og planteliv	Nej	Sikre at fangst og fiskeri foregår på et biologisk bæredygtigt grundlag. Fredningen skal medvirke til at beskytte områdets natur mod nedslidning	Nominerings-materialet Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 22 af 31. maj 2001 om kystnært fiskeri efter hellefisk Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 10 af 15. juni 2007 om fredning af Ilulissat Isfjord
Kulturelle værdier	Kulturhistoriske bopladser Rekreativ anvendelse Traditionel fangst og fiskeri	Nej	Beskytte områdets kulturhistoriske værdier Forbedre formidlingen af de kulturhistoriske værdier Sikre traditionel fangst og fiskeri	Nominerings-materialet Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 10 af 15. juni 2007 om fredning af Ilulissat Isfjord Borgermøde afholdt d. 9. december 2008

Værdi grupperinger	De vigtigste værdier forbundet med Ilulissat Isfjord	Er disse værdier afgørende for optagelsen på Verdensarvs-listen?	Målsætninger	Informations kilde anvendt for at bestemme værdier og målsætninger
Økonomiske værdier	Fangst og fiskeri Mest besøgte turistdestination i Grønland	Nej	Skabe mulighed for at de økonomiske fordele knyttet til Verdensarvsområdet kan udvikles på bæredygtig vis Sikre at fangst og fiskeri fortsat vil være muligt i området ud fra et biologisk bæredygtigt grundlag Regulering af turisternes adfærd i området hvor det er nødvendigt Udbrede kendskabet til Verdensarvsområdet i og udenfor Grønland	Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 22 af 31. maj 2001 om kystnært fiskeri efter hellefisk Ilulissat Kommune (2002): Turistpolitik for Ilulissat kommune 2003-2013 Grønlands statistik Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 10 af 15. juni 2007 om fredning af Ilulissat Isfjord Borgermøde afholdt d. 9. december 2008
Forsknings- og Uddannelses-mæssige værdier	Stor klimaforsknings-mæssig interesse herunder blandt andet omkring tilbagetrækningen af Sermeq Kujalleq Mest undersøgte bræ i Grønland Vigtige kulturhistoriske bopladser	Nej	Give brugerne mulighed for sikre, berigende og informative oplevelser Sikre forskningsmæssige muligheder i området til gavn såvel nationalt som internationalt. Sikre og forbedre registreringen af forskning i området Forbedre formidlingen af forskningsresultater til lokalsamfundet og andre interessenter.	Besøg af et stort antal forskere, politikere og journalister resulterende i videnskabelige artikler, film, presseomtale mm. Nominerings-materialet
Andre sociale værdier	Stolthed	Nej	Sikre at alle brugere har forståelse for området og dets enestående værdi, samt øge befolkningens stolthed over Verdensarvsområdet	Navnet Ilulissat betyder "isfjelde". Det tidligere kommune våbenskjold indeholdt et isfjeld. Dette afspejler de fastboendes stolthed over Ilulissat Isfjord Borgermøde afholdt d. 9. december 2008

Ilulissat Isfjord er optaget på UNESCO's Verdensarvsliste på grund af områdets særlige glaciologiske forhold og exceptionelle naturskønhed. Foto: Naja Habermann

Foto: Carsten Egevang, Arc-pic.com

6 TRUSLER MOD OMRÅDETS VÆRDIER

En trussel forstås i denne sammenhæng som et større problem, der allerede har eller som forventes at kunne få konsekvenser for verdensarvsområdet. I nedenstående skema identificeres de væsentligste trusler mod Verdensarvsområdets værdier. Samtidig relateres truslerne til nødvendige forvaltningsmæssige tiltag. Formålet med skemaet er at skabe et overblik over de trusler, som vurderes at være de væsentligste på nuværende tidspunkt (januar 2009).

Identificeringen af de væsentligste trusler er sket i flere omgange blandt andet:

- I forbindelse med det Nordiske Verdensarvsmøde afholdt i Ilulissat (august 2008).
- Ved styregruppemødet (afholdt i Ilulissat i november 2008).
- Ved borgermøder (blandt andet afholdt i december 2008).
- Gennem interviews med forskellige interessenter (herunder fiskere og slædekørere).
- Gennem Grønlands Hjemmestyre og Qaasuitsup Kommunes tilsyn med området.
- Samt via de to Site Managers observationer og løbende kontakt til de forskellige brugere af verdensarvsområdet.

Turister på tur gennem Sermermiutdalen. For at undgå slid af vegetation er der i 2008 lavet en gangbro gennem området. Foto: Naja Habermann

Identificering af de væsentligste trusler og nødvendige tiltag

Årsag og trussel:	Kræver beskyttelse af hvilke værdier?	Hvilke forvaltningsmæssige tiltag er nødvendige?
Årsag: Stigende antal brugere af verdensarvsområdet. Trusler: Risiko for nedslidning af vegetation og kulturhistoriske levn. Risiko for mere trængsel især i den bynære del af området. Risiko for mere larm fra flere helikopterture Risiko for flere interessekonflikter mellem forskellige brugere	Områdets enestående skønhed Områdets dyre- og planteliv Kulturhistoriske bopladser Rekreativ anvendelse Mest besøgte turistdestination i Grønland	Etablere gangbro i det mest udsatte område for at beskytte vegetationen mod slid. Informationskampagne om brug af Verdensarvsområdet, samt ansættelse af en Park Ranger til at vejlede om og håndhæve reglerne. Sikre at helikoptertrafikken reguleres således at den visuelt og støjmæssigt generer dyr og mennesker mindst mulig. Tilgodese alle brugere i forvaltningen af området, især sikre at fangst og fiskeri kan bevares.
Årsag: Manglende lokal accept af nye regler. Trusler: Nogle brugere respekterer ikke regler såsom forbudet mod snescooterkørsel mm.	Stolthed Områdets enestående skønhed Områdets dyre og planteliv Økonomiske værdier	Mere information om, hvad det vil sige at være i Verdensarvsområdet og om reglerne for brug af området. Ansættelse af en Park Ranger til at vejlede om og håndhæve reglerne. Borgerinddragelse skal opprioriteres.
Årsag: Mange erhvervsfiskere i området Trussel: Risiko for at fiskeri og fangst ikke er bæredygtigt	Områdets dyreliv Økonomiske værdier forbundet med fangst og fiskeri.	Sikre at gældende kvoter overholdes. Større fokus på undersøgelse af fiskeriet i området.
Årsag: Større videnskabelig interesse for området bl.a. relateret til klimaændringer. Trussel: Risiko for mere slid af vegetation i ofte benyttede forskningsområder. Risiko for trængsel	Forsknings- og uddannelsesmæssige værdier Landskabelige værdier	Bedre regulering af forskernes aktiviteter indenfor verdensarvsområdet eksempelvis omkring oprydning, teltning mm. Tilskynde brug af landingspladsen Isua, hvor der ikke er risiko for slid af vegetation. Forbedre formidlingen af forskningen til lokalbefolkningen.

Årsag: Klimaændringer. Trusler: Øget tilbagetrækning af Sermeq Kujalleq, hvilket blandt andet resulterer i mindre isfjelde. Risiko for dårligere fiskeri og måske andre fiskearter. Risiko for mindre snedække – mindre hundeslædekørsel mm. Risiko for mindre permafrost – ødelæggelse af det arkæologiske område.	Landskabelige værdier Biodiversitets værdier Kulturelle værdier Økonomiske værdier Forsknings- og uddannelsesmæssige værdier	Holde øje med konsekvenserne af klimaændringerne. Sikre at forskningsresultaterne også formidles på en måde så "almindelige mennesker" kan forstå dem. Bidrage til at skabe forståelse for årsagerne og konsekvenserne af klimaforandringer lokalt og globalt. Brug af pistemaskinen til at sikre bedst mulige sneforhold i slædesporene.
--	---	---

Et vigtigt formål med forvaltningen af verdensarvsområdet er at forhindre eller begrænse truslerne mod områdets værdier. Dette gøres gennem forebyggelse via forskellige tiltag og kontinuerligt opsyn med området. Ovenstående skema skaber et nødvendigt overblik, men det er vigtigt at understrege at sammenhængen mellem trusler, årsagerne til truslerne og konsekvenserne af truslerne er mere komplekse. Ligeledes er en del af de ovenstående trusler mere eller mindre forbundne. Derfor er der i forvaltningsafsnittet en mere uddybende beskrivelse af de forskellige trusler, samt de forskellige tiltag, der er nødvendige for at håndtere truslerne. Samtidig viser skemaet også, at mange trusler ikke kun er en trussel mod én værdi, men mod en række af værdierne på samme tid, hvorfor varetagelsen af de fleste trusler kræver en hel række af tiltag. En vigtig del af håndteringen af de forskellige trusler er til stadighed at være velinformeret og på forkant med udviklingen i området.

Slid på vegetationen. Foto: Carsten Egevang, arc-pic.com

7 FORVALTNINGSTILTAG

Der foregår en række aktiviteter indenfor Verdensarvsområdet. Disse aktiviteter kan være forbundet med et øget pres og dermed være en trussel for værdierne i området. Derfor er det nødvendigt at disse aktiviteter reguleres ved forvaltningsmæssige tiltag.

Der er følgende menneskelige aktiviteter indenfor Verdensarvsområdet:

- Erhvervsmæssig fangst og fiskeri
- Motoriseret transport
- Sejlads
- Øvrige motoriserede transportmidler
- Rekreative aktiviteter
- Forskning

Der gives i de enkelte afsnit, omhandlende de forskellige aktiviteter, en beskrivelse af følgende:

1. Karakteristik af aktiviteten
2. Muligheder forbundet med aktiviteten
3. Trusler forbundet med aktiviteten

Baseret på disse afsnit beskrives strategien for forvaltningen ud fra følgende struktur:

4. Målsætninger
5. Regler for aktiviteten inden for Verdensarvsområdet
6. Allerede implementerede tiltag
7. Fremtidige tiltag

Kapitlet afsluttes med et afsnit omhandlende "Information". Formålet med øget og forbedret information er blandt andet at udbrede kendskabet til Verdensarvsområdet for derigennem at øge forståelsen for forvaltningen af de forskellige aktiviteter.

En fiskekutter blandt de gigantiske isfjelde.

Erhvervsmæssig fangst og fiskeri

Som det fremgår af nomineringsmaterialet har fangst og fiskeri til alle tider været afgørende for, at mennesker kunne leve i området omkring Ilulissat Isfjord.

Erhvervsfiskeriet er den dag i dag det vigtigste erhverv i kommunen. På denne baggrund er erhvervsmæssig fangst og fiskeri tilladt i det fredede område.

Karakteristik af erhvervsmæssig fangst og fiskeri i Verdensarvsområdet

Erhvervsmæssig fangst og fiskeri i Verdensarvsområdet udøves hovedsageligt af enkeltpersoner. Typisk finder fangsten og fiskeriet sted med mindre joller eller om vinteren med hundeslæde. Derudover findes få større kuttere, der anvendes til fiskeri. Der er krav om, at alle erhvervsfangere og –fiskere skal have gyldig licens, og at den nationale lovgivning for fangst og fiskeri skal overholdes.

Langlinefiskeri

Størstedelen af fiskeriet i området foregår med langline. Hellefisk er den primære fangst, men også andre fiskearter fanges. Fiskeriet foregår enten fra jolle, kutter eller om vinteren fra isen med hundeslæde som transportmiddel. Når isforholdene i fjorden tillader det, afhentes fangsten fra fiskepladserne på isen med båd. Det er almindeligt, at fiskerne supplerer fiskeriet med fangst af bl.a. sæl og fuglevildt.

Sælfangst

Et mindre antal erhvervsfangere lever af sælfangst, eller supplerer andre indtægter med sælfangst. Fangsten indhandles eller indgår direkte i fangerens husholdning. Derudover er fritidsfangst af sæler meget almindeligt. Sæljagt foregår ved brug af mindre joller, hvorfra sælerne

skydes. Den samlede sælfangst vurderes at foregå på et bæredygtigt niveau, da den samlede sælbestand er i vækst.

Fangsthytter

Der findes et antal kommunale fangsthytter i det fredede område, der bruges til overnatning i forbindelse med fangst og fiskeri, og som depot for brændstof og udstyr. Fangsthytterne har en vigtig sikkerhedsmæssig funktion for alle, der færdes i området i

dårligt vejr eller i tilfælde af ulykker. For at forbedre arbejdsforholdene i forbindelse med erhvervsmæssig fangst og fiskeri i området, er der mulighed for at opretholde og forbedre enkelte faciliteter, eksempelvis fangsthytter.

Muligheder og trusler

Muligheder

På trods af turismeerhvervets udvikling, kan det forventes, at erhvervsmæssig fangst og fiskeri vil udgøre en vigtig indtægtskilde i kommunen mange år fremover. Samtidig er både fangst og fiskeri en vigtig del af den grønlandske kultur og identitet. Hvis den erhvervsmæssige fangst og fiskeri fortsættes på et biologisk bæredygtigt niveau, er den et godt eksempel på, hvordan et arktisk folkeslag lever af og med naturen. Endelig vil kombinationen af fiskeri og fangst med turisme åbne op for nye indtjeningsmuligheder.

Trusler

Ikke-bæredygtig fangst og fiskeri er en alvorlig trussel for erhvervet og for biodiversiteten i området. Der har i de seneste år været begyndende tegn på overfiskeri i hellefiskebestanden. Fiskerne har observeret, at hellefiskene bliver stadig mindre, og de

Hellefisk kan blive op til 1 m lang og veje 20 kg. Fiskeri er et vigtigt erhverv i Ilulissat.

har derfor efterlyst kvoter, der sikrer fiskeriets bæredygtighed. I Diskobugten er hellefisken blevet 10 cm mindre siden 2001.

For at sikre et mere bæredygtigt fiskeri er der som det fremgår af nedenstående faktaboks indført strammere kvoter på baggrund af anbefalinger fra Grønlands Naturinstitut.

Kvoten for hellefisk var i 2008 på 12,500 tons i Diskobugten, på baggrund af biologisk rådgivning er den sat ned til 8,800 tons i 2009.

Fuglefjeld. Foto: Carsten Egevang, Arc-pic.com

Forvaltning af erhvervsmæssigt fiskeri og fangst

Målsætninger

- ❖ Erhvervsmæssig fiskeri og fangst skal fortsat kunne finde sted i verdensarvsområdet.
- ❖ Erhvervsfiskeri og fangst i det fredede område bør finde sted på et biologisk bæredygtigt grundlag.
- ❖ Erhvervsmæssig fiskeri og fangst skal kunne foregå på sikkerhedsmæssig forsvarlig måde.

Regler

- ❖ Erhvervsmæssigt fiskeri og fangst er tilladt i det fredede område. Gældende lovgivning for fangst og fiskeri skal overholdes (herunder Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 10 af 15. juni 2007 om fredning af Ilulissat Isfjord).
- ❖ Sejlads i forbindelse med erhvervsmæssig fangst og fiskeri er tilladt i det fredede område.
- ❖ Ilandstigning i forbindelse med erhvervsmæssig fangst og fiskeri er tilladt i det fredede område, undtaget området ved Sermermiut (Zone A i fredningsbekendtgørelsen).
- ❖ Hundeslæde kan anvendes i hele det fredede område.
- ❖ Inden for det fredede område er færdsel med motoriserede køretøjer, herunder snescootere ikke tilladt, heller ikke i forbindelse med erhvervsmæssig fiskeri og fangst. (i henhold til Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 10 af 15. juni 2007 er der dog mulighed for at fastsætte en færdselskorridor inden for det fredede område hvor færdsel med motoriserede befordringsmidler er tilladt. Bekendtgørelse herom er dog endnu ikke udarbejdet).
- ❖ Hjemmestyret kan give tilladelse til opførsel af fangsthytter samt reetablering af eksisterende. Der kan fastsættes vilkår i forbindelse med tilladelsen, herunder vilkår for placering, højde og udformning.

Forslag til nye regler

- ❖ På nuværende tidspunkt vurderes det at der ikke er behov for yderligere regler.

Allerede implementerede tiltag

- ✓ Forbedring af slædesporet, bortsprængning af farlige sten.
- ✓ Kommunen holder mindst en gang årligt tilsyn med, at brugere af fangsthytterne.
- ✓ håndterer affaldet tilfredsstillende.

Fremtidige tiltag

- ❖ Sikring af slædesporene gennem forskellige tiltag, for at forbedre fremkommelighed og sikkerhed i forbindelse med erhvervsmæssig slædekørsel (fiskeri og turisme) pga. dårligere sneforhold grundet klimaforandringer.
- ❖ Fangsthytter bør fremover bygges og renoveres på så bæredygtig vis, som forholdene tillader det, med henblik på at mindske varmetab, forbedre varmekilder, affaldshåndtering og toiletforhold.
- ❖ Etablering af skiltning på alle fangsthytter, om at disse kun må brug i forbindelse med erhvervsmæssig fangst og fiskeri, undtagen nødstilfælde.
- ❖ Fangsthytter må ikke anvendes til kommercielle turismeaktiviteter.

Foto: Carsten Egevang, Arc-pic.com.

Motoriseret transport

Brug af motoriseret transport er forbundet med et højt støjniveau, luftforurening og i nogle tilfælde risiko for slid på vegetation og jordlag. Derfor er motoriseret transport overordnet set ikke tilladt i det fredede område, med få undtagelser blandt andet hvor de store afstande etc. gør dette nødvendigt.

Helikopterflyvning

En vigtig baggrund for Ilulissat Isfjords optagelse på verdensarvslisten, er den forholdsvis lette adgang, der er til den del af området, som støder op til Ilulissat by. Grundet områdets topografi og mangel på infrastruktur er adgang over land til den øvrige del af området dog begrænset til, hvad man kan overkomme til fods i de snefrie måneder eller med hundeslæde eller ski om vinteren.

Grundet den megen is i fjorden året rundt er det meget begrænset, hvor langt man kan være sikker på at sejle ind i fjorden. På den baggrund er der intet alternativ til helikopterflyvning som transportmiddel til at skaffe adgang til langt den største del af det fredede område, inklusiv gletscherfronten og indlandsisen.

Den nye landingsplads Isua. Foto: Carsten Egevang, Arc-pic.com.

Det er vigtigt at påpege, at helikopterflyvning er en almindelig transportform i Grønland og Ilulissat området generelt. Helikopterflyvningen fra Ilulissat er således ikke kun relateret til adgangen til Verdensarvsområdet, men også til distriktets fire bygder og til de tre nabobyer i vinterhalvåret. Derudover er helikopteren i mange år blevet brugt til at flytte gods og inspicere telestationer o. lign. Flyvninger i det fredede område foregår således med maskiner, der også tjener ovenstående formål. De tre typer helikoptere som i fremtiden tillades at blive brugt til flyvning i det fredede område forventes at blive Sikorsky 61, Bell 212 og AS 350.

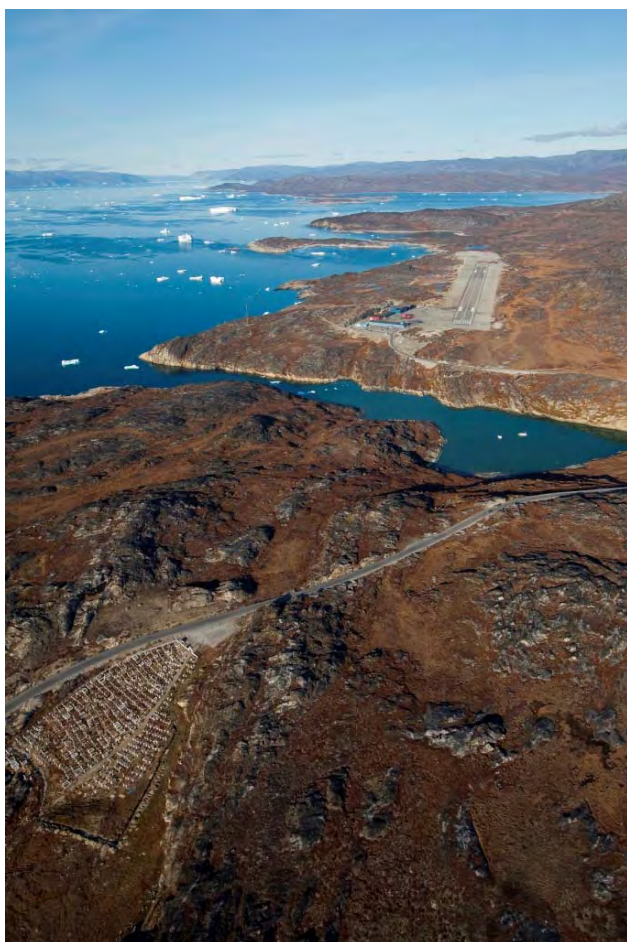
Karakteristik af flyvningen i området

Helikopterflyvning over Ilulissat Isfjord kan deles op i tre grupper:

Turistflyvninger: Kommercielle flyvninger og landinger med turister kræver godkendelse fra Miljø- og Naturstyrelsen. Der gives typisk tilladelse af et års varighed. Igennem årene har der været forskellige lokaliteter hvortil der har været givet tilladelse til landing.

Pt. varetager kun et firma, Air Greenland, turistflyvninger i området, men der har tidligere været konkurrerende selskaber. Antallet af flyvninger har været stigende over de seneste år, grundet væksten i turisme i området. Således var der i 2008 319 landinger - svarende til en stigning på 7%, relateret til turistflyvning i det fredede område - fordelt over to destinationer, Kangia og Ivnar (kilde: Air Greenland). Flyvninger starter fra Ilulissat lufthavn og er typisk af to timers varighed, hvoraf selve flyvningen udgør ca. en time. Hovedparten af flyvningerne finder sted i sommerperioden (juni-august).

Dispensationskrævende flyvninger: Forskning, filmoptagelser, VIP-besøg o. lign., som ønsker at flyve og lande andre steder, end de der er omfattet af den generelle tilladelse for flyvning i Verdensarvsområdet. Fælles for denne type flyvninger i det fredede område er, at de kræver godkendelse fra Miljø- og Naturstyrelsen i Grønlands

Hjemmestyre. Forskningsrelateret flyvning har hidtil haft Isua som mest foretrukne destination, men landinger på Indlandsisen er også almindelige. VIP-besøg har i de seneste år især omhandlet politikere, der har besøgt området for at se effekten af klimaændringer på tilbagetrækningen af Sermeq Kujalleq.

Anden flyvning: Ud over ovennævnte flyvninger med Verdensarvsområdet som destination, vil der også i fremtiden foregå helikopterflyvning i området, som har andet formål. For det første går ruteflyvning til Ilimanaq og Qasigianniguit fra Ilulissat igennem den vestlige del af Verdensarvsområdet. Disse to byer beflyves flere gange om ugen i vinter halvåret. Desuden vil der også i fremtiden være flyvninger til området, hvor der for eksempel flyttes fragt eller efterses telestationer. Ingen af den type flyvninger er underlagt krav om at søge dispensation for de gældende regler for flyvning i Verdensarvsområdet.

Lufthavnsvejen og lufthavnen i Ilulissat. Foto: Carsten Egevang, Arc-pic.com

Muligheder og trusler

Muligheder

Helikopterflyvning er en transportform, der vinder hurtigt frem til rekreative formål – globalt såvel som specifikt i Grønland; heli-skiing, sceniske ture, fisketure med helikopter osv. Dette skyldes helikopterens unikke muligheder for at kunne lande overalt, samt flyve langsomt i lav højde. På den baggrund forventes helikopterturisme i det fredede område omkring Ilulissat Isfjord at kunne vokse meget i fremtiden, med øgede indtjeningsmuligheder som følge.

Trusler

Helikopterflyvning er samtidig en transportform forbundet med et højt støjniveau, ligesom helikopteren visuelt er et fremmedelement i et naturområde som Ilulissat Isfjord. På den baggrund er det nødvendigt med et regelsæt for at imødegå de gener for både mennesker og dyreliv, der vil kunne være forbundet med helikopterflyvning i området.

Forvaltning af flyvninger

Målsætninger

- ❖ Verdensarvsområdet bør være åbent for kommercielle helikopterflyvninger i fastlagte flyvekorridorer, under forudsætning af at områdets værdier ikke påvirkes nævneværdigt og de øvrige brugere af området samt indbyggerne i de bynære områder ikke generes af trafikken.
- ❖ Tilladelser til kommerciel flyvning i det fredede område reguleres efter en årlig evaluering af helikoptertrafikken samt besøgende og borgernes tilbagemeldinger.

Regler for flyvning

- ❖ Inden for det fredede område er flyvninger lavere end 1000 meter ikke tilladt. Denne regel gælder dog ikke flyvninger i forbindelse med koncessioneret ruteflyvning, rednings- og eftersøgningsaktioner samt indflyvninger.
- ❖ Inden for det fredede område er landinger ikke tilladt. Miljø- og Naturstyrelsen kan efter høring af kommunalbestyrelsen i Qaasuitsup Kommunua give årlige eller flerårige tilladelser til landinger i 2 nærmere angivne områder.

Allerede implementerede tiltag

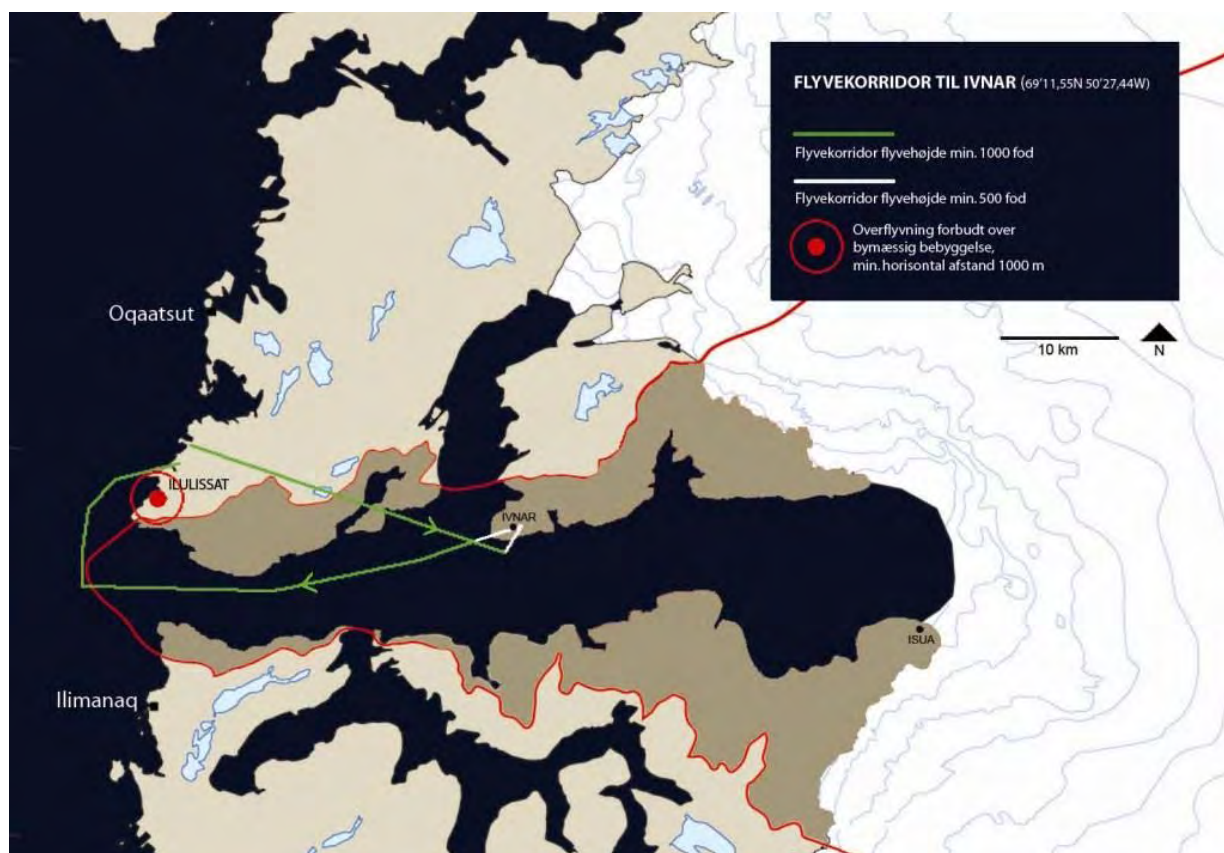
Fra januar 2009 bliver den fremtidige destination for turistflyvning med helikopter fordelt på to forskellige ture som udbydes til turister - Isua og Ivnar (se nedenfor nævnte 7.1 og 7.2)

Isua landingspladsen åbnes for første gang som turistlandingsplads i 2009. Denne erstatter landingspladsen "Kangia" (se nedenstående kort 7.1 og 7.2 hvoraf lokaliteterne af landingspladserne fremgår). Isua har en mere hensigtsmæssig placering i forhold til gletscherkanten og området er mindre sårbart end Kangia.

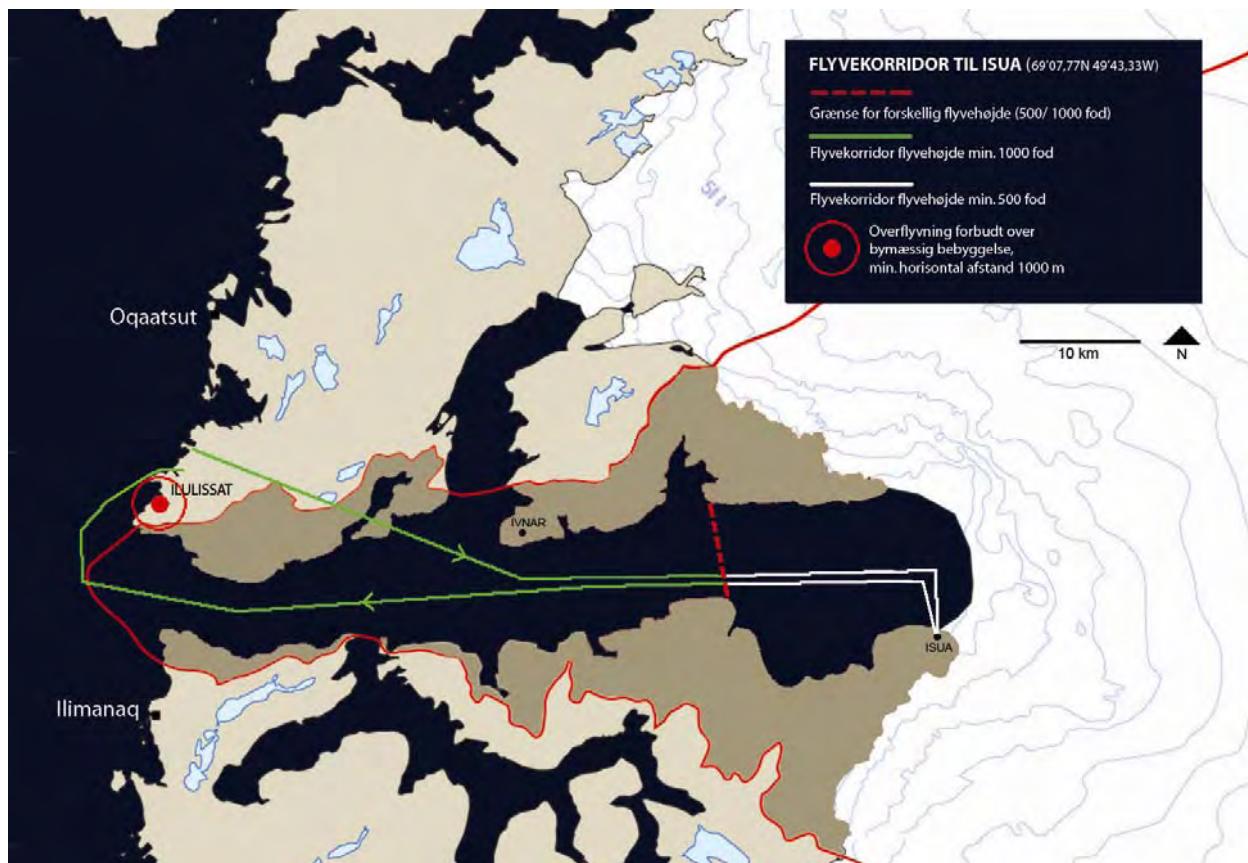
Fra 1. januar 2009 har Grønlands Hjemmestyre fastsat en flyvekorridor som Air Greenland skal følge (se kort 7.1 og 7.2). Denne indeholder flg:

- ✓ I nærområdet ved Ilulissat er der krav om flyvehøjde på 1000 fod samt 1000 m i horisontal afstand fra byen. Dette for at minimere støjgener for byens befolkning.
- ✓ For resten af området er der krav om en flyvehøjde på 1000 fod, dog enkelte steder 500 fod (dermed er der givet en dispensation fra § 7.1 i fredningsbekendtgørelsen)
- ✓ Maksimal afstand til begge kyster

- ✓ Ved landing er det turguidens ansvar at området friholdes for affald. Er der ikke en turguide med på flyvningen, er det helikopterpiloternes ansvar at området friholdes for affald

Kort 7.1: Den korte tur (Ivnaar).

Kort 7.2: Den lange tur (Isua)

Kommunen fører tilsyn med landingsområderne mindst en gang årligt. Ved tilsynet registreres det, om der er tegn på slitage, og om der findes affald i området. Herudover foretager Mijø- og Naturstyrelsen mindst hvert andet år et tilsyn, der skal klarlægge om vilkår i flyvetilladelsen overholdes.

Fremtidige tiltag

- ❖ Kommunen vil hvert år foretage et antal stikprøve undersøgelser af kommerciel helikopterflyvning i det fredede område. Her vil det blive undersøgt hvorvidt flyvningerne i Verdensarvsområdet foregår efter ovenstående regler.
- ❖ Der foretages hvert år en evaluering af hvorledes vilkårene skal være for turistflyvninger inden for området. Herunder hvorvidt der er brug for stramninger i forhold til blandt andet frekvensen af flyvninger.

Sejlads

Sejlads i og ved Isfjorden er vigtig for både fiskeri, turisme, transport af passagerer og varer samt rekreative formål, da der ikke findes sammenhængende veje mellem byerne i Grønland. Da de indre dele af Isfjorden sjældent er sejlbare pga. tæt pakkede isfjelde, foregår langt den største bådtrafik umiddelbart ved munden af Isfjorden. Sejlads i området er året rundt betinget af mængden af isfjelde og isskoser, og om vinteren kan massivt islæg forhindre al sejlads. I det fredede område sejles med joller, der bruges til fiskeri, fangst og rekreative formål, samt mindre både/kuttere, der anvendes til fiskeri og turisme. Der er restriktioner for størrelsen på fartøjer, der må sejle i det fredede område, hvilket udelukker de fleste krydstogtskibe og mange fragt- og rutebåde.

Karakteristik af sejlads i og omkring Verdensarvsområdet

Erhvervsmæssigt fiskeri

I dag er fiskeri i og ved Ilulissat Isfjord den væsentligste indkomst i kommunen, og fiskeriet beskæftiger et stort antal mennesker. Der fiskes hovedsageligt efter hellefisk fra mindre joller eller små kuttere. Erhvervsmæssigt fiskeri er tilladt i hele Verdensarvsområdet, under forudsætning af, at national lovgivning overholdes.

Lokal fritidssejlads og fangst

I dag bruges Isfjorden i høj grad til fritidsfiskeri, sælfangst og rekreativ sejlads. Denne sejlads finder sted i Isfjeldsbankezone (delområde C i Fredningsbekendtgørelsen), da fritidssejlere ikke må sejle i det indre af fjorden (delområde B).

Turismæssig sejlads med lokale både (under 1000 GRT -Gross Registered Tonnes)

Sejlture er den mest populære turistaktivitet i Ilulissat. En nyere undersøgelse viser, at 82% af turisterne angiver, at de har været ude at sejle under deres ophold i Ilulissat. Langt størstedelen af disse sejlture foregår som såkaldte Isfjordssejladser i munden af fjorden. Turistaktører og skippere tilbyder turistsejlads mellem de store isfjelde i munden af Isfjorden. Det anslås at der i 2008 blev sejlet omkring 1000 ture i det fredede område. Turist sejladserne har typisk en varighed på 2-3 timer.

Isfjordssejladserne sejles både om dagen og sent om aftenen, når der er midnatssol. Dertil kommer et mindre antal hvalfotosafarier, der også ofte sejles inden for det fredede område.

Turismæssig sejlads -krydstogtskibe

Krydstogtturismen i Ilulissat er i kraftig vækst, i 2009 forventes omkring 60 anløb til byen. Hovedparten af anløbene sker i juli og august. Krydstogtskibene tilbringer typisk en dag i Ilulissat. Krydstogtskibe og andre skibe over 1000 GRT er ikke tilladt i det fredede område.

Turistmæssig sejlads -zodiacs/landgangsbåde

Zodiacs (store gummiåbåde) og landgangsbåde anvendes af krydstogtskibene til transport af passagerer mellem skibet og havnen. Turistsejlads i isfjorden med disse bådtyper er ikke hensigtsmæssig. Turistsejlads indenfor det fredede område må kun ske ved anvendelse af guider med kendskab til den grønlandske natur og lovgivning om beskyttelse af naturen. Samtidig er ilandstigning i forbindelse med turistsejlads indenfor det fredede område ikke tilladt.

Andre skibe over 1000 GRT

Fragtskibe og rutebåde med passagerer er andre større skibe, der jævnligt anløber Ilulissat. Ruten sydover passerer tæt forbi det fredede område. Alle skibe over 1000 GRT er ikke tilladt i det fredede Verdensarvsområde.

Muligheder og trusler

Muligheder

Isfjorden er rig på levende resurser og er samtidig af stort naturskønhed. Disse værdier udnyttes i høj grad på havet, snarere end fra land, hvilket nødvendiggør en vis trafik med både i det fredede område. Det kan forventes, at området fremover vil tiltrække endnu flere erhvervsfiskere, og det stigende antal turister betyder, at der fortsat vil være stor efterspørgsel på turistmæssig sejlads i det fredede område. Begge erhverv er vigtige for indtjeningen i kommunen.

Trusler

På baggrund af overstående er der risiko for, at der i fremtiden kan forekomme massiv sejlads med et stort antal både i munden af isfjorden. Dette kan skabe konflikter mellem fx fiskeri og turismesejlads. Der er allerede eksempler på, at fiskerne har klaget over, at turistbådene sejler for tæt på fiskelinerne. Ligeledes vil et stort antal både, eller meget store skibe i det fredede område, kunne ødelægge turisternes oplevelse af de store, majestætiske isfjelde. Det samme er gældende, hvis et stort antal krydstogtskibe ankres op umiddelbart ved siden af det fredede område. Endelig kan det intensive fiskeri medføre en risiko for overfiskeri, altså et ikke-bæredygtigt fiskeri, der på sigt kan gå ud over bestanden af fisk.

Havnen i Ilulissat. Foto: Carsten Egevang, Arc-pic.com.

Forvaltning af sejlads

Baggrunden for reglerne om sejlads er et ønske om at sikre et bæredygtigt erhvervsmæssigt fiskeri i det fredede område, samt fortsat mulighed for turistsejlads med mindre både (under 1000 GRT) på en sikkerhedsmæssig forsvarlig måde.

Målsætninger

- ❖ Der skal arbejdes for til stadighed at sikre at sejlads i området ikke udgør en miljørisiko.

Regler for sejlads i Verdensarvsområdet

- ❖ Sejlads i forbindelse med erhvervsmæssigt fiskeri og fangst er tilladt i hele det fredede område.
- ❖ Fritidssejlads og turistsejlads er ikke tilladt i de indre dele af Isfjorden (Fjordzonen og Bræzonen, kaldet delområde B i Fredningsbekendtgørelsen), da kun erhvervsmæssig fiskeri og fangst er tilladt i denne zone.
- ❖ Sejlads i Isfjeldsbankezone (delområde C i Fredningsbekendtgørelsen) er kun tilladt med skibe under 1000 GRT.
- ❖ Ved turistmæssig sejlads, er der krav om at have guide med kendskab til grønlandsk natur og lovgivning ombord.
- ❖ Ilandstigning er ikke tilladt i det fredede område. Undtaget er ilandstigning i forbindelse med erhvervsmæssig fiskeri og fangst. Denne undtagelse gælder dog ikke ilandstigning til område A i fredningsbekendtgørelse (Sermermiut arkæologiske zone).
- ❖ Inden for det fredede område er opankring og oplæg af både ikke tilladt. Undtaget herfor er opankring som foretages i forbindelse med fiskeri, jagt og fangst.
- ❖ Sejlads i forbindelse med rednings- og eftersøgningsaktioner er tilladt i hele det fredede område.

Forslag til nye regler

- ❖ Sejlads med zodiacs, tenderbåde og landgangsbåde er ikke tilladt i det fredede område.

Allerede implementerede tiltag

- ✓ Revidering af Fredningsbekendtgørelse med henblik på at forhindre sejlads med krydstogtskibe og ukyndige besætninger i Verdensarvsområdet.

Fremtidige tiltag

- ❖ Der bør udarbejdes retningslinier for turistsejlads i nærheden af fiskerbåde i samarbejde mellem fiskerierhverv og turistskipper.
- ❖ Miljø- og Naturstyrelsen vil tage initiativ til at undersøge muligheden for, hvorvidt der kan udarbejdes miljøkrav for krydstogtskibe og evt. andre både, der sejler i

Ilulissat området. Dette vil ske ved dialog med relevante aktører. Dette begrundet i at de kan udgøre en miljørisiko på det fredede område (såsom støj, visuel påvirkning, forurening mm.).

- ❖ Mere information om risikoen ved at sejle tæt på store isbjerge.
- ❖ Reglerne om at kun erhvervsfiskefartøjer må sejle i de indre dele af Isfjorden (Delområde B i Fredningsbekendtgørelsen) bør indskærpes for borgerne og turistoperatørerne.
- ❖ Krydstogtrederierne skal indskærpes, at krydstogtskibe ikke er tilladt i det fredede område. Der skal følges op på evt. lovovertrædelser.
- ❖ Krydstogtrederierne skal indskærpes, at der skal bruges guider med kendskab til grønlandsk lovgivning og natur ombord.

Øvrige motoriserede transportmidler

I de seneste år er der kommet flere forskellige typer motoriserede køretøjer og luftfartøjer til Grønland. Disse bruges hovedsageligt til private, rekreative formål, men interessen for at bruge motoriserede køretøjer og luftfartøjer til eksempelvis filmprojekter i det fredede område er stigende. Med undtagelse af mindre både og helikopterflyvning er der et generelt forbud mod alle typer motoriserede transportmidler i Verdensarvsområdet.

Trusler forbundet med øvrige motoriserede transportmidler

Reguleringen af motoriserede transportmidler i det fredede område har stor betydning for Ilulissat Isfjords fortsatte indskrivelse på UNESCO's Verdensarvsliste. Brug af motoriserede transportmidler medfører en væsentlig risiko for forurening og ødelæggelse af vegetation og jordlag. En generel friholdelse for motoriserede transportmidler giver lokale og turister mulighed for at nyde den arktiske natur og stilhed.

Snescootere

Kørsel med snescooter er en populær fritidsaktivitet i kommunen, og antallet af snescootere er stigende. Snescootere kan nå langt omkring i naturen på kort tid, og kører ofte på hundeslædesporene. Det kan give konflikter, da hundene kan blive bange, og slædekuske og turister ikke sætter pris på den støj og forurening, snescootere medfører. Snescootere er blandt andet derfor ikke tilladt i det fredede område.

Pistemaskine

Ilulissat Skiklub har en løjpe på 6-8 km, der præpareres med en pistemaskine i den bynære natur omkring Sermermiutdalen. På udvalgte steder opstilles snehegn ved løjpen for at samle tilstrækkelig sne. En del af denne løjpe ønskes placeret i det fredede Verdensarvsområde. En præpareret løjpe i dette område har berettigelse, da den har stor betydning for byens borgere, men det er vigtigt at pistemaskinen ikke skader den

underliggende vegetation. Brug af pistemaskinen i Verdensarvsområdet bør ske i en fastlagt korridor, der godkendes af Hjemmestyret.

Andre motoriserede transportmidler

I den seneste tid er der kommet flere forskellige motoriserede transportmidler i naturen, eksempelvis ATV'er/ bygdetraktorer, motocrosscykler, bæltekøretøjer, motoriserede paraglidere o. lign. Det er ikke tilladt at anvende nogle af disse motoriserede transportmidler i det fredede område.

Forvaltning af øvrige motoriserede transportmidler

Baggrunden for et generelt forbud mod brug af motoriserede transportmidler i det fredede område, er at beskytte den naturskønhed, der ligger til grund for optagelsen på UNESCO's Verdensarvsliste.

Målsætninger

- ❖ Verdensarvsområdet skal som udgangspunkt fortsat friholdes for motoriseret trafik for at beskytte områdets naturværdier.
- ❖ Borgere og besøgende skal løbende informeres om de gældende regler og det skal kontrolleres at reglerne overholdes.

Regler for øvrige motoriserede transportmidler

- ❖ Al brug af motoriserede transportmidler er forbudt i Verdensarvsområdet, med undtagelse af visse former for sejlads og helikopterflyvning.
- ❖ Undtaget for forbudet er kørsel i færdselskorridorer, der kan fastsættes i bekendtgørelse om anvendelse af motoriserede befordringsmidler i Qaasuitsup Kommunia.

Forslag til nye regler

- ❖ Brug af motoriserede transportmidler i forbindelse med rednings- og eftersøgningsaktioner, hvor politi eller læge skønner det nødvendigt, er tilladt.
- ❖ Udarbejdelse af bekendtgørelse om anvendelse af motoriserede befordringsmidler i Qaasuitsup Kommunia, hvor evt. færdselskorridor i det fredede område fastsættes.

Allerede implementerede tiltag

Der er pt. ikke gennemført nogle tiltag på området.

Fremtidige tiltag

- ❖ Igangsættelse af en oplysningskampagne for byens borgere om regler for brug af særdeleshed snescootere i lokale medier og ved opslag.
- ❖ Afklaring af placering af skiløjpen og indskærpelse af regler for brug af pistemaskine (evt. dispensation til brug af pistemaskine) og snehegn, herunder at snehegn skal fjernes af opsætterne, når der er tilstrækkeligt med sne og ved tøbrud.

Rekreative aktiviteter

Der har de seneste år været en stor vækst i antallet af turister i Ilulissat. Således har der været 35.000 besøgende turister i Ilulissat i 2008 (kilde: Destination Avannaa) Denne vækst forventes at forsætte i fremtiden, især hvis der sker en udvidelse af lufthavnen, så det bliver muligt at flyve direkte til Ilulissat uden mellemlanding i Kangerlussuaq. Samtidig har byen oplevet en stor befolkningsvækst, i takt med at befolkningen i stigende grad er flyttet

fra bygder og yderområderne mod Grønlands større byer. I januar 2009 var der kommunesammenlægning i Grønland, hvor Ilulissat kom til at udgøre det administrative centrum for den nye Qaasuitsup Kommunia. Dette forventes over de kommende år at medføre yderligere befolkningsvækst.

På grund af disse faktorer er der et stigende antal mennesker, som i forbindelse med forskellige rekreative aktiviteter færdes i Verdensarvsområdet. For at sikre at denne stigning i antallet af brugere i Verdensarvsområdet, er bæredygtig er det nødvendigt at have regler omkring både de lokales og turisternes rekreative aktiviteter indenfor Verdensarvsområdet. Det er samtidig vigtigt at fremme tiltag, der kan forbedre forholdene for udøverne af de rekreative aktiviteter.

I 2008 blev der etableret en gangbro på 1km ned til Sermermiut, som beskytter mod slid på vegetation

Karakteristik af rekreative aktiviteter i Verdensarvsområdet

Lokalbefolkningen og turisterne bruger i høj grad den bynære del af Verdensarvsområdet i forbindelse med rekreative aktiviteter. Nedenfor er givet en kort karakteristik af de enkelte rekreative aktiviteter i Verdensarvsområdet.

Hundeslædekørsel

Hundeslæde kørsel er en miljøvenlig transportform, der hverken forurener, larmer eller slider på naturen. Samtidig er hundeslædekørsel et traditionelt transportmiddel i Grønland, som udover at være en yndet rekreativ aktivitet for lokale og turister, også anvendes til erhverv i forbindelse med fiskeri og fangst, samt kørsel med turister. På trods af at der de senest ti år har været et kraftigt fald i antallet af slædehunde i Ilulissat, er der stadig over 250 slædespænd i byen.

Indtægter fra kørsel med turister har i de seneste år været en vigtig og stigende parameter i bevarelsen af et stykke grønlandsk kulturhistorie.

Skiløb

Skiløb indenfor Verdensarvsområdet foregår primært i Sermermiutdalen, hvor der i vinterhalvåret er en præpareret løjpe, der frit kan benyttes af lokale og turister. Skiløb er en populær rekreativ aktivitet især blandt lokalbefolkningen, hvilket afspejler sig i, at der er en aktiv skiklub i Ilulissat. Skiløb er en relativ billig og let tilgængelig sportsgren, og Sermermiutdalen er samtidig en helt enestående naturmæssig ramme for udøvelsen af denne aktivitet.

Vandring og udflugter

Langt de fleste turister og lokale besøger Sermermiutdalen til fods for at nyde den enestående udsigt over Isfjordsbanken. For at styre færdslen og derved undgå slitage på kulturminde og vegetation, er der ved Sermermiut anlagt en gangbro og en sti, som er afmærket i landskabet. Herudover er der tre andre afmærkede vandrerruter i den bynære del af Verdensarvsområdet. Især de fastboende kombinerer i sommermånederne vandreturene med bærplukning, madlavning og bål i det fri.

Udover ovennævnte rekreative aktiviteter er der helikopterture og sejlads. Disse aktiviteter er beskrevet andetsteds, hvorfor disse blot beskrives meget kort nedenfor. De adskiller sig ved, at foregå i helt andre dele af Verdensarvsområdet og med langt større afstand til Ilulissat by.

Helikopterture

Helikopterture til gletcherkanten er den eneste mulighed der er for, at turister og lokale kan se størstedelen af Verdensarvsområdet, inkl. den imponerende gletscherkant. Mange turister vælger i sommersæsonen derfor at købe en helikoptertur på et par timers varighed. For yderligere karakteristik og oplysninger omkring forvaltningen af helikopterflyvning se afsnittet "Helikopterflyvning".

Sejlads

Lokales og turisternes rekreative sejlads i Verdensarvsområdet er koncentreret omkring Isfjeldbankezone, som er særlig seværdig på grund af de strandede isfjelde. For yderligere oplysninger om sejlads og forvaltningen af denne, se afsnittet "Sejlads".

Muligheder og trusler

Muligheder

Verdensarvsområdet Ilulissat Isfjords landskabelige skønhed kombineret med dets nærhed til Ilulissat by gør det til en unik ramme om en række forskellige rekreative aktiviteter, inkl. hundeslædekørsel, skiløb, vandring, bærplukning, jagt, fiskeri m.m. Generelt for disse aktiviteter er for det første, at de tilbyder en række muligheder for udnyttelse af området for alle aldersgrupper, generelt med lille negativ indvirkning på Verdensarvsområdet. For det andet er de alle, på nær hundeslædekørsel, tilgængelige for de fleste i og med at de kræver begrænset udstyr. Aktiviteterne giver dermed en række muligheder for fastboende, såvel som besøgende, i et samfund, som grundet dets begrænsede størrelse ikke kan tilbyde helt den samme række af faciliteter, som steder med større befolkningsgrundlag.

Trusler

Stigende temperaturer har de seneste år været en voksende trussel mod især hundeslædekørslen i Grønland. Ilulissat oplever således i disse år, at sæsonen for både hundeslædekørsel og skiløb bliver forkortet af de stigende temperaturer.

Den lette tilgængelighed til den bynære del af Verdensarvsområdet og den deraf følgende koncentration af rekreative aktiviteter i netop dette område indebærer nogle risici såsom slid af vegetationen, efterladt affald og at området kan blive overrendt. Ligeledes vil eksempelvis en øget helikoptertrafik og/eller sejlads nær den mest besøgte del af Verdensarvsområdet kunne få negative konsekvenser for brugernes oplevelse af området. For at imødekomme disse og andre trusler mod områdets bevarelse er nedenstående regelsæt for rekreative aktiviteter i området blevet fastsat.

Varde, som markerer den blå vandrerute ved Ilulissat Isfjord.
Foto: Carsten Egevang, Arc-pic.com

Forvaltning af rekreative aktiviteter

Målsætninger

- ❖ Gangbroer bør kun etableres, når afmærkede stier ikke er tilstrækkelige til beskyttelse af Verdensarvsområdet. Evt. nye gangbroer skal stilmæssigt udføres som den allerede etablerede gangbro og indpasses bedst muligt i terrænet.
- ❖ Indenfor Verdensarvsområdet må der kun opstilles bænke, som passer til området, eksempelvis udformet i et naturligt materiale som sten.
- ❖ Der bør opstilles toiletter ved den gamle heliport, der er den største adgangsvej til området. Det er ikke ønskeligt at opstille toiletter i selve Verdensarvsområdet.

Regler for rekreative aktiviteter

Hundeslædekørsel

- ❖ Hundeslædekørsel er tilladt overalt i Verdensarvsområdet.

Vandring

- ❖ Vandring er tilladt overalt i det fredede område, de besøgende opfordres dog til at bruge de afmærkede stier.
- ❖ I Sermermiutzonen (delområde A i fredningsbekendtgørelsen) er færdsel udenfor den afmærkede sti forbudt i perioden 1. april – 31. oktober.

Stier

- ❖ I udsatte områder kan der anlægges gangbroer og stier for at styre færdslen og derved undgå slitage på kulturminder og vegetation. Inden for Verdensarvsområdet kan Miljø- og Naturstyrelsen efter høring af kommunalbestyrelsen i Qaasuitsup Kommunia give tilladelse til anlæggelse af veje og stier.
- ❖ Kommunen holder opsyn med eksisterende stier og gangbroer og sørger for vedligeholdelse.

Skiløb

- ❖ Skiløb er tilladt i Verdensarvsområdet. Kørsel med pistemaskinen må kun finde sted i særlige færdselskorridorer, der fastsættes i bekendtgørelse om anvendelse af motoriserede befordringsmidler i Qaasuitsup Kommunia.

Cykling

- ❖ Inden for Verdensarvsområdet er færdsel på cykel ikke tilladt.

Teltning

- ❖ Inden for det fredede område må teltslagning kun finde sted i op til 1 døgn på samme lokalitet. Yderligere teltslagning må herefter alene finde sted på en ny lokalitet i en distance af mindst 100 meter fra den sidst anvendte lokalitet.
- ❖ Permanente arealer til teltslagning kan udpeges af Kommunalbestyrelsen i Qaasuitsup Kommunia efter høring af Miljø- og Naturstyrelsen. Det skal tydeligt markeres, hvor teltslagning må finde sted.

Åben ild

- ❖ Brug af åben ild i forbindelse med teltslagning er kun tilladt et døgn på samme sted.

Hytter

- ❖ Hjemmestyret kan give tilladelse til opførelse af hytter og i den forbindelse fastsætte vilkår omkring placering, højde og udformning.

Forslag til nye regler

Ingen forslag for indeværende.

Allerede implementerede tiltag

- ✓ Der er opstillet informationsskilte ved den mest benyttede indgang til Verdensarvsområdet.
- ✓ 10 km vandrestier er afmærket og forbedret hvor nødvendigt.
- ✓ Der er opført 1 km gangbro fra byen til Sermermiut, der beskytter områdets natur mod nedslidning.
- ✓ Der er opført 6 UNESCO varder til markering af fredningsgrænsen.
- ✓ Vandrekort med information om og regler i området er udarbejdet.

- ✓ Hvert år i sommermånederne afholdes en kampagne omkring fornuftig brug af åben ild. Kampagnen formidles på grønlandsk, engelsk, dansk og tysk.
- ✓ Ilulissat Isfjordskontor afholder minimum en gang årligt kursus for guider omkring færdsel og formidling af Verdensarvsområdet i samarbejde med Destination Avannaa.
- ✓ Stier bliver afmærket kontinuerligt med maling på eksisterende sten. Brug af pæle og lignende til afmærkning af stier bør undgås medmindre særlige forhold taler for det.

Fremtidige tiltag

- ❖ Turistoperatørerne har ved kommercielle ture ansvar for, at alt affald bliver håndteret på forsvarlig vis. Det tilrådes, at alt affald bliver taget med tilbage til byen, men papir, træ og lignende ikke miljøfarligt affald kan afbrændes på ikke brandbart underlag og under stor agtpågivenhed.
- ❖ Der må kun laves bål på ikke-brandbart underlag såsom klipper og under stor agtpågivenhed. Qaasuitsup Kommunia kan i tørre perioder indføre totalt forbud mod brug af åben ild i hele det fredede område.
- ❖ Ansættelse af minimum en park ranger til at holde opsyn med det fredede område og vejlede de besøgende om områdets værdier og brugen af området.
- ❖ Der opstilles affaldsspande ved indgangsområderne til Verdensarvsområdet, men der opstilles ingen inde i selve Verdensarvsområdet.
- ❖ Arbejdet med information og formidling til besøgende og borgere skal fortsættes, som beskrevet i afsnittet om Information.
- ❖ Det overvejes, hvorvidt en fremtidig mulighed vil kunne være, at der indføres en ordning hvor turister skal betale et mindre beløb for at besøge Sermermiutdalen. Betalingen vil i givet fald blive øremærket til den fortsatte beskyttelse og formidling af området. Fastboende skal ikke betale for adgang til området. Opkrævning af et sådan beløb vil i 2009 blive vurderet nærmere, herunder hvorvidt der forefindes hjemmel hertil.
- ❖ En del af de nuværende bænke vil snarest mulig blive fjernet, da flere af disse er nedslidte og har skæmmende virkning på omgivelserne.
- ❖ Der opstilles toiletter ved den gamle heliport.
- ❖ Nedgravning af affald forbydes.
- ❖ I Sermermiut skal hunde til en hver tid holdes i snor.

Forskning

Gletscheren Sermeq Kujalleq i bunden af Ilulissat Isfjord er unik, både hvad angår dens ekstreme hastighed og dens produktivitet. Dette, kombineret med dens relativt lette tilgængelighed med helikopter fra Ilulissat har igennem mange år givet den en speciel position i den glaciologiske forskning. Ilulissat Isfjord og Sermeq Kujalleqs betydning for den glaciologiske forskning er således blandt de væsentligste grunde til optagelsen af

*Forskningsudstyr ved Isua landingspladsen.
Foto: Carsten Egevang, Arc-pic.com*

området på UNESCOs verdensarvsliste. Sermeq Kujalleq er en af de bedst udforskede bræer i verden, og forskningen af denne har bidraget afgørende til den viden, der i dag findes om gletschere og gletscherbevægelse. De senere år har der været en kraftig vækst i forskningen relateret til gletscheren, hvilket primært skyldes det øgede fokus på global opvarmning.

Muligheder og trusler

Muligheder

Det er sandsynligt, at interessen for forskning indenfor Verdensarvsområdet Ilulissat Isfjord vil stige over de kommende år. En bedre forståelse af de processer, der ligger bag gletscherens store produktion af is har en åbenlys stor værdi i sig selv – ikke mindst taget i betragtning af, at denne isproduktion er blandt de vigtigste baggrunde for områdets optagelse på verdensarvslisten. Desuden vil forskere på besøg i området generere indkomst og arbejdspladser for byen, gennem deres forbrug af varer og tjenesteydelser. Endelig giver de mange forskningsresultater en øget international opmærksomhed på både Verdensarvsområdet, Grønland og Ilulissat. Dette kan være medvirkende årsag til, at der i fremtiden vil komme flere besøgende til området, hvilket dermed bidrager til den lokale økonomi. Desuden kan et øget fremtidigt fokus på den videnskabelige værdi af isfjorden og Sermeq Kujalleq gøre det lettere at skaffe såvel nationale som internationale midler til arbejdet med at sikre Verdensarvsområdets bevarelse.

Trusler

I lighed med andre aktiviteter i området vil forskningsaktivitet i området kunne give udslag i slid på vegetation. Desuden kan menneskelig aktivitet generelt være til gene for dyrelivet i et område. Mange helikopterlandinger, flere års tilstedeværelse af måleudstyr og mange overnatninger i et begrænset område over en koncentreret periode vil, uanset målet med denne tilstedeværelse, således kunne efterlade spor. Forskere opsøger ofte steder i det fredede område, som normalt ikke er tilgængelige for den almindelige bruger. Derved spredes sliddet på det fredede område over et større areal, men også til

områder, hvor det ikke er muligt at imødegå sliddet ved opførelse af gangbroer, informationsskilte og lignende tiltag.

Endelig kan der være en tendens til, at forskning kan være med til at åbne nye områder op for mere almen brug. Turister der har set imponerende billeder fra hidtil utilgængelige dele af Verdensarvsområdet vil efterspørge ture til disse steder. Derved kommer forskerne til at fungere som pionerer for turistbranchen, for derved at åbne nye områder for kommerciel anvendelse og dermed slid.

Forvaltning af forskning

Forskning i Verdensarvsområdet Ilulissat Isfjord er vigtigt og ønskværdigt, for såvel Verdensarvsområdet, som Grønland og globalt. Omvendt er det tydeligt, at forskning skal finde sted under omstændigheder som sikrer, at de øvrige værdier i området ikke skades.

Målsætninger

- ❖ Sikre muligheden for at udføre forskningsaktiviteter i området.
- ❖ Al forskning i Verdensarvsområdet skal formidles til den grønlandske befolkning, i særdeleshed borgerne i Ilulissat. Forskere opfordres til at samarbejde med Ilulissat Isfjordskontor om afholdelse af møder med borgere og skoleklasser.
- ❖ Forskning i dele af verdensområdet, der samtidig bliver benyttet af andre brugere end forskerne, skal ske under gensidig hensyntagen.

Regler for forskning i det fredede område

- ❖ Forskningsaktiviteter der omfatter landing med helikopter udenfor de etablerede landingsområder ved Isua og Ivnar, kræver dispensation fra Miljø- og Naturstyrelsen i Grønlands Hjemmestyret. Dispensationsansøgninger skal i høring ved Qaasuitsup Kommunia.
- ❖ Forskningsaktiviteter i Sermermiutzonen kræver tilladelse fra Miljø- og Naturstyrelsen, efter høring af Qaasuitsup Kommunia, Grønlands Nationalmuseum i Nuuk og Ilulissat Museum.
- ❖ Ønsker man at opstille/ efterlade udstyr, herunder forskningsudstyr, i Verdensarvsområdet, skal der søges om tilladelse ved Miljø- og Naturstyrelsen.
- ❖ Al færdsel i det fredede område i forbindelse med forskning er underlagt de samme regler, som den øvrige færdsel i Verdensarvsområdet, inklusiv regler for teltning, bål, affald m.m.

Forslag til nye regler

- ❖ Ingen nye regler for indeværende.

Allerede implementerede tiltag

- ✓ Der har været afholdt offentlige møder med deltagelse af forskere.
- ✓ Forskere har lavet oplæg for skoleklasser.
- ✓ Forsker har medvirket til udarbejdelsen af populærvidenskabelige formidlingsplakater.

Fremtidige tiltag

- ❖ Der skal oprettes en offentlig tilgængelig database over forskningsprojekter i Verdensarvsområdet. I databasen skal registreres ansvarlige institution, formål, periode og kortfattet opgørelse over resultater.
- ❖ Det skal løbende evalueres om delingen af Isua landingsplads mellem forskere og turister, er en tilfredsstillende ordning for begge parter.
- ❖ I forbindelse med alle forskningsprojekter i Verdensarvsområdet skal der senest 6 måneder efter forskningsaktiviteten afleveres en kortfattet, populærvidenskabelig formidling på grønlandsk og dansk til brug for database og videreformidling til befolkningen.
- ❖ Kommunen fører tilsyn med områder, der bliver brugt til forskning. Ved tilsynet registreres det, om der er tegn på slitage, og om der er efterladt affald i området. Udgifter til evt. oprydning/reetablering vil blive pålagt de ansvarlige forskningsinstitutioner.

Informationstiltag

I forbindelse med implementeringen af forvaltningsplanen og gældende regler er det vigtigt at der sker en hensigtsmæssig formidling og information til brugere af området. Dette kræver blandt andet udarbejdelse af informationsmateriale, som henvender sig til både lokale og turister, og som vil kunne bidrage til at udvikle bevidstheden om

isfjordens betydning. En sådan bevidsthed vil være vigtig for, at der opnås en almen accept af reguleringen af brugen af verdensområdet. Desuden vil det kunne bidrage til, at give lokale og turister mulighed for mere berigende oplevelser under deres besøg i Verdensarvsområdet. Det langsigtede resultat vil ideelt set blive, at brugerne af området helt naturligt ønsker at værne om vores fælles verdensarv.

UNESCO's verdensarvstavle. Foto: Carsten Egevang, Arc-pic.com

Information til en bred brugergruppe

I ovenstående formidlingsproces om både hvordan og hvorfor Verdensarvsområdet i fremtiden skal forvaltes, skal man nå en meget bred gruppe af brugere: Fra den lokale snescooterforening til de store grupper af krydstogtturister.

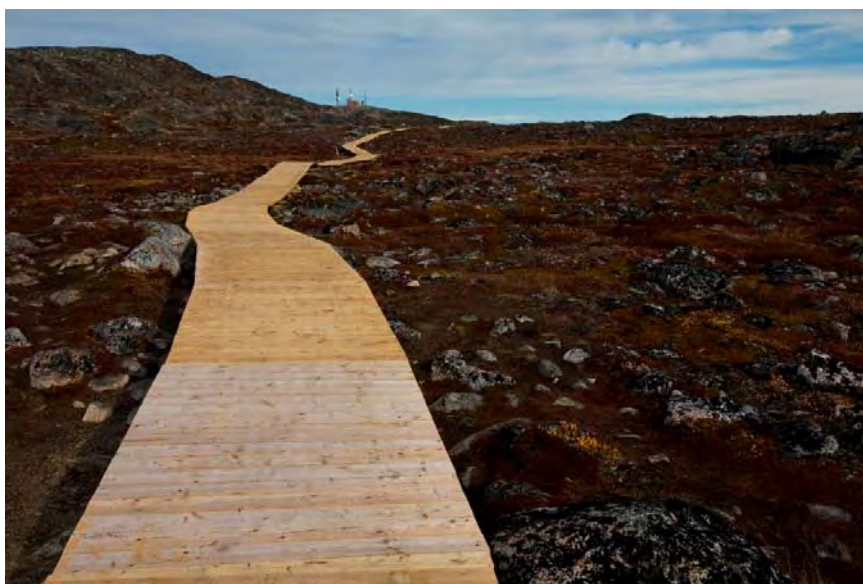
Ilulissat kommune (pr. 1. januar 2009 Qaasuitsup Kommunia) har i samarbejde med Grønlands Hjemmestyre i november 2008 søgt Miljøstyrelsens fond for miljøstøtte til Arktis (DANCEA), om økonomiske midler til arbejdet med udvikling og formidling af informationsmateriale med det formål at sikre Verdensarvsområdets bevarelse. Miljøstyrelsen har primo januar 2009 givet tilsagn om at finansiere ansøgningens foreslåede tiltag.

De fysiske resultater af ovenstående informations- og formidlingsarbejde vil derfor blive følgende (hvoraf nogle af disse finansieres af Miljøstyrelsen i Danmark):

- ❖ Oprettelse af en informationsplads ved indgangen til det fredede område. Informationspladsen vil både give besøgende noget baggrundsviden om området, samt indeholde retningslinierne for aktiviteter i området.
- ❖ Skiltning i de mest besøgte dele af området – primært langs en allerede etableret gangbro igennem den mest udsatte del af det fredede område (Sermermiut dalen).
- ❖ Udarbejdelse af en informations DVD (5-10 minutter), til visning i lufthavnen, på hotellerne, på krydstogtskibene, på museet og ved turistoperatørerne, der fortæller kort om Verdensarvsområdet og brugen af det.
- ❖ Foldere indeholdende både baggrundsviden om området, samt regelsæt for brugen af det.
- ❖ Oprettelse og vedligeholdelse af en hjemmeside for Verdensarvsområdet Ilulissat Isfjord.
- ❖ Udarbejdelse af et tv-program (30 min) omhandlende oprettelsen af Verdensarvsområdet Ilulissat Isfjord. Indslaget skal både være med til at øge kendskabet til Verdensarvsområdet og dets signifikans i hele Grønland, samt give erfaringer videre til andre dele af Grønland, hvor fremtidige Verdensarvsområder kan forventes oprettet. Programmet kan også vises i forbindelse med udstillinger.
- ❖ Udarbejdelse af undervisningsmateriale til brug i den grønlandske folkeskole, som giver elever fra hele landet mere grundlæggende viden om Verdensarvsområdet. Grundet landets størrelse og de store rejseomkostninger vil det således kun være de færreste, der selv har mulighed for at besøge Verdensarvsområdet.
- ❖ En udvidelse af den allerede etablerede gangbro med en afstikker omkring udvalgte dele af det arkæologiske område, samt skiltning omhandlende ruinerne og deres historie. Formålet er at beskytte, synliggøre og formidle de historiske levn.

- ❖ Der er i Qaasuitsup Kommunia konkrete planer om at bygge et Isfjordscenter ved indgangen til det fredede område lige syd for byen. Isfjordscentret skal indeholde information og udstillinger om det fredede område og forventes med tiden at blive det naturlige omdrejningspunkt for meget af det ovenstående informationsmateriale.
- ❖ Ansættelse af minimum én park ranger, der skal holde opsyn med Verdensarvsområdet og især Sermermiutdalen. Rangerens funktion vil være at forebygge og stoppe overtrædelser af reglerne for området, informere om området til brugerne, samt give feedback tilbage til kommunen omkring brugernes ønsker og spørgsmål.
- ❖ Årlig undervisning af byens guider. Undervisningen skal ud over generel viden om området også indeholde information om den nyeste forskning, fredningen og regler.

Den samlede effekt af arbejdet forventes på sigt at blive, at lokale borgere i alle aldre har let adgang til relevant viden om området gennem en række forskellige medier, inkl. folkeskoleundervisning, isfjordscentret, skilte i området m.m. Turisters muligheder for at tilegne sig viden om Ilulissat Isfjord vil kunne starte på Verdensarvsområdets hjemmeside inden de rejser, gennem foldere og informationsvideo ombord på krydstogtskibet eller i lufthavnen, samt gennem de forskellige skilte og plancher, når de færdes i det fredede område eller på byens museum. Det forventes således at dette arbejde, udover at resultere i en bedre beskyttelse, vil have en positiv effekt på de besøgenes oplevelse af Ilulissat Isfjord. Dette vil med tiden give sig udslag i mere tilfredse, og på sigt potentielt flere besøgende, som slider mindre på området. Det vil dermed kunne have en gunstig effekt på den lokale økonomi, uden at områdets bevarelse bliver truet.

Der er planer om at udvide den eksisterende gangbro i Sermermiut. Foto: Carsten Egevang, Arc-pic.com

8 ØKONOMISKE RESSOURCER OG IMPLEMENTERING

En forvaltningsplan er kun så god som kvaliteten af dens implementering. Det er et godt udgangspunkt at have velovervejede regler, målsætninger og visioner, men lige så vigtigt er det, at disse bliver håndhævet og realiseret. En meget vigtig overvejelse i

sammenhæng med forvaltningen af Ilulissat Isfjord er derfor, hvordan man realistisk kan implementere de forskellige dele af forvaltningsplanen indenfor de givne ressourcemæssige rammer. I forbindelse med nærværende forvaltningsplan er der en række menneskelige og økonomiske ressourcer der forventes at være tilgængelige for isfjordsarbejdet fremover.

Gangbro i Sermermiut. Foto: Carsten Egevang, Arc-pic.com

Økonomi

Ifølge UNESCO påhviler beskyttelsen af Verdensarvsområder hele det internationale samfund, men i praksis er det kun ulande, som kan få direkte økonomisk hjælp til bevarelsen. Det er derfor midler fra Grønlands Hjemmestyre, Qaasuitsup Kommunia, Kulturarvsstyrelsen i Danmark og diverse fonde, som danner den økonomiske ramme for den fremtidige forvaltning, inklusiv bevarelse og optimering af områdets værdier. Herudover overvejes det at indføre betaling i forbindelse med turisternes adgang til Sermermiutdalen, såfremt der er hjemmel hertil (dette vil blive undersøgt i 2009).

I praksis betyder dette, at den økonomiske ramme til bevarelsen og forvaltningen af Ilulissat Isfjord sammenlignet med andre nordiske Verdensarvsområder er beskeden, da indkomsten for kommunen og hjemmestyret bygger på et relativt lille befolkningsgrundlag samt bloktilskuddet fra Danmark. Samtidig er budgettet for 2009 på grund af kommunesammenlægning endnu ikke vedtaget. Det er derfor endnu uafklaret, hvor mange midler der vil være til rådighed til verdensarvs arbejdet i de kommende år. Herunder er listet det forventede budget.

Qaasuitsup Kommunia forventes at betale for:

- Lønninger til de to Site Managers
- En del af lønnen til en Park Ranger
- Udgifter til vedligeholdelse af stier
- Diverse driftsudgifter
- Opførelse af yderligere gangbro i Sermermiut arkæologisk område (Ilulissat Kommune - nu Qaasuitsup Kommunia - har bekostet opførelsen af en kilometer lang gangbro gennem Sermermiutdalen)
- De ansattes rejseudgifter i forbindelse med møder

Miljø- og Naturstyrelsen betaler for:

- En AC-fuldmægtig til forvaltning af Verdensarvsområdet (anvender 1/3-1/2 af arbejdstiden herpå) ligesom afdelingschefen anvender ressourcer på dette.
- Det hver andet år afholdte helikoptertilsyn af Verdensarvsområde
- Satellitbilleder til monitoring (oversigtsbillede af isfjorden).
- De ansattes rejseudgifter i forbindelse med møder.
- Evt. medfinansiering af lønudgifterne til Park Ranger (endnu uafklaret hvorvidt landskassen finansierer en del af lønnen).

Kulturarvs Styrelsen betaler for:

- Vicedirektøren i Kulturarvsstyrelsen bruger svarende til to ugers arbejde på Ilulissat Isfjord.
- Ca. 250.000 kroner årligt til oversættelse, trykning, oplægsholdere mm.
- Ansattes rejseudgifter i forbindelse med møder.

Fondsmidler

- 700.000kr Støtte fra Dancea (miljøstøtte til Arktis) til informationstiltag

Kutter ved gigantiske isfjelde. Foto: Carsten Egevang, Arc-pic.com

Implementeringsplan

Formålet med implementeringen af forvaltningsplanen er overordnet at sikre, at brugerne både får berigende oplevelser i forbindelse med Verdensarvsområdet, og samtidig ønsker at passe på Isfjorden. I tråd med dette skal implementeringen af reglerne i forvaltningsplanen hovedsageligt baseres på lokal forståelse og opbakning, frem for formaninger og bøder, som kun vil blive anvendt, når den anden metode ikke er tilstrækkelig. Områdets geografiske udstrækning og de begrænsede økonomiske ressourcer vanskeliggør ligeledes dagligt opsyn med hele området. Endelig er mange af de regler, der er medtaget i denne forvaltningsplan baseret på reglerne i fredningsbekendtgørelsen fra 2007. Det er således regler, som det forventes at der allerede er et kendskab til. Det er dog et vigtigt mål for implementeringen af forvaltningsplanen at forbedre kendskabet, forståelsen og opbakningen omkring disse regler yderligere.

I det følgende er implementeringen af tiltagene opstillet skematisk for at fremme overblikket og højne brugervenligheden af planen. Planen giver et overblik over:

- o De forskellige projekter, der skal gennemføres (mål)
- o Hvornår projekterne forventes at være implementeret (tidsramme)
- o Hvilke økonomiske ressourcer der er behov for (økonomi)
- o Hvem der er ansvarlig for projekternes gennemførelse (ansvarlig)
- o De forskellige tiltag er samtidig struktureret under følgende overordnede emner (overskrifter):
- o Planlægning
- o Faciliteter
- o Informations-, formidlings- og undervisningstiltag
- o Tilsyn, håndhævelse og opbakning til regler

Implementeringsplanen er for de næste 5 år, det vil sige 2009 - 2014. Dette indebærer, at der senest om 5 år skal laves en ny implementeringsplan. Formentlig vil det dog være nødvendigt minimum en gang om året at evaluere og justere nedenstående implementeringsplan, så der tages højde for de erfaringer, man vil få undervejs, samt det at der på nuværende tidspunkt stadig er væsentlige uafklarede faktorer, såsom økonomi.

Planlægning

Mål	Tidsramme	Ansvarlig	Økonomi
Bufferzone omkring Verdensarvsområdet fastsættes i tillæg til kommuneplan	2009	Byplanlægger, Site Managers, Qaasuitsup Kommunia	Kommunalt drifts budget
Revideret monitoreringsplan udarbejdes	2009	Site Managers, Grønlands Hjemmestyre	Kommunalt drifts budget
Sikring af slædespor	2009	Qaasuitsup Kommunia	Kommunalt drifts budget
Evaluering og justering af Forvaltningsplanen	En gang årligt 2009 – 2014	Site Managers Grønlands Hjemmestyre Kulturarvsstyrelsen i Danmark	Fælles

Faciliteter

Mål	Tidsramme	Ansvarlig	Økonomi
Færdiggørelse af gangbro gennem Sermermiutdalen	2009	Site Managers Anlægsingeniør , Qaasuitsup Kommunia	500.000 kroner (bevilget af Qaasuitsup Kommunia)
Gangbro gennem udvalgt del af Sermermiut arkæologisk område og synliggørelse af fire udvalgte tørvehusruiner	2009-2010	Site Managers Anlægsingeniør , Qaasuitsup Kommunia Grønlands Hjemmestyre Grønlands Nationalmuseum	150.000 kroner (Finansiering uafklaret)
Markering af vandreruter	2011 (minimum hver tredje år, sidst markeret i 2008)	Site Managers Qaasuitsup Kommunia	Kommunalt drifts budget
Isfjords Station / Isfjordscenter	2014?	Kommunaldirektør	60.000.000 kroner (Finansiering uafklaret)
Etablering af toiletter ved den gamle heliport samt opsætning af affaldsspande	2009	Qaasuitsup Kommunia	Finansiering uafklaret
Vedligeholdelse af fangsthytter	Årligt	Site Managers, Qaasuitsup Kommunia	Kommunalt budget
Vedligeholdelse af gangbro	Årligt	Site Managers	Kommunalt budget

Informations-, formidlings- og undervisningstiltag

Mål	Tidsramme	Ansvarlig	Økonomi
Guide kursus	En gang årligt	Site Managers, Qaasuitsup Kommunia	Kommunalt budget
Park Ranger	Fra 2009 og frem	Site Managers, Qaasuitsup Kommunia	Kommunalt budget Evt. medfinansiering af Grønlands Hjemmestyre
Logo og designmanual	2009	Site Managers, Qaasuitsup Kommunia	40.000 kr (fondsstøtte fra Dancea)
Informationsplads	2009	Site Managers, Qaasuitsup Kommunia Grønlands Hjemmestyre	100.000 kr (fondsstøtte fra Dancea)
Informations-dvd	2009	Site Managers, Qaasuitsup Kommunia Grønlands Hjemmestyre	100.000 kr (fondsstøtte fra Dancea)
Hjemmeside	2010	Site Managers, Qaasuitsup Kommunia Grønlands Hjemmestyre	50.000 kr (fondsstøtte fra Dancea)
Database omkring forskning og artikler	2010	Site Managers Qaasuitsup Kommunia Grønlands Hjemmestyre	Kommunens drift budget
Skilte	2010	Site Managers, Qaasuitsup Kommunia Grønlands Hjemmestyre	200.000 kr (fondsstøtte fra Dancea)
Informationsbrochure	2010	Site Managers, Qaasuitsup Kommunia Grønlands Hjemmestyre	50.000 kr (fondsstøtte fra Dancea)
Tv-udsendelse	2011	Site Managers, Qaasuitsup Kommunia Grønlands Hjemmestyre	150.000 kr (fondsstøtte fra Dancea)

Tilsyn, håndhævelse og opbakning til regler

Mål	Tidsramme	Ansvarlig	Økonomi
Park Ranger	Fra 2009 og frem	Site Managers Qaasuitsup Kommunia.	Kommunalt budget, evt. med tilskud fra Grønlands Hjemmestyre og Kulturarvsstyrelsen i Danmark.
Tilsyn med hytter	En gang årligt	Park Ranger Site Managers Qaasuitsup Kommunia	Kommunalt budget
Opkrævning af gebyr (Undersøgelse af mulighed for brugerbetaling/adgangsgebyr for turister)	Ubestemt	Qaasuitsup Kommunia Grønlands Hjemmestyre	-
Tilsyn med landingspladser	En gang årligt	Qaasuitsup Kommunia Grønlands Hjemmestyre	Miljø- og Naturstyrelsens budget
Møde med aktører	En gang årligt	Site Managers Qaasuitsup Kommunia	Kommunalt budget
Borgermøde omkr. forvaltning mm.	En gang årligt	Site Managers Qaasuitsup Kommunia Grønlands Hjemmestyre	Kommunalt budget
Diverse kampagner om regler	Årligt, efter behov	Site Managers Qaasuitsup Kommunia Grønlands Hjemmestyre	Kommunalt budget

9 MONITERING

Optagelsen af et område på verdensarvslisten er betinget af, at værtslandet periodevis fremsender en statusredegørelse til UNESCO om tilstanden af det udpegede område. I den forbindelse har Grønlands Hjemmestyre og Ilulissat Kommune fået Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelser (GEUS) til at udarbejde en monitoringsplan som blev afsluttet i 2006.

De sidste to år har dog vist at denne monitoringsplan ikke har været realistisk og praktisk gennemførlig i forhold til de ressourcer der er til rådighed. Man har således i de forgangne år fået et mere præcist billede af, hvor fokus for den fremtidige monitoring skal være placeret. På den baggrund vil Ilulissat Isfjordskontor i samarbejde med Grønlands Hjemmestyre i løbet af 2009 udarbejde en revideret monitoringsplan. Denne skal blandt andet opfylde følgende kriterier:

- Være realistisk og praktisk i forhold til de ressourcer, der vil være til rådighed til monitoring.
- Være fokuseret på de værdier, som ligger til grund for områdets optagelse på verdensarvslisten.
- Have sit geografiske fokus specifikt på de områder, der oplever den største menneskelige påvirkning.

I det følgende beskrives de tanker som Miljø- og Naturstyrelsen samt Kommunen har gjort sig omkring indholdet i den fremtidige plan for monitoring.

Markering i Sermermiut. Foto: Carsten Egevang, Arc-pic.com

Principper for den fremtidige monitorering

Formålet med den periodiske (hvert 6. år) afrapportering til UNESCO er at fremskaffe viden om ændringer i et Verdensarvsområde, herunder:

- At dokumentere om områdets værdier, hvorunder det blev indskrevet, opretholdes over tid.
- At indhente viden om ændrede forhold i bevaringstilstanden for Verdensarvsområdet.
- Desuden anbefaler UNESCO, at de valgte monitoringsparametre blandt andet bør være:
 - Signifikante, dvs. at indikatorerne skal kunne registrere ændringer, der har væsentlig betydning for området.
 - Sensitive, dvs. indikatorerne hurtigt skal påvise tilstandsændringer.
 - Reproducerbare, dvs. at observering og måling af indikatorerne skal kunne udføres på samme måde år efter år.
 - Let-målelige, dvs. at målingerne skal kunne foretages med simpelt udstyr og ved brug af simple teknikker af personer uden specialistuddannelse.
 - Billige, både hvad angår tid og udstyr.
- Dette kan danne grundlag for to forskellige metoder til at indsamle data:
 - Det overordnede niveau benyttes, hvor et stort område skal undersøges. Monitoringen baseres primært på satellitbilleder og flyfotos.
 - Det detaljerede niveau benyttes på mindre og mere velafgrænsede lokaliteter, som er særligt udsatte for slid. Denne metode er baseret på indsamling af data på "jordniveau" – gennem fysisk at være til stede i området og registrere eventuelle ændringer.

Kapacitetsmonitoring

Ovenstående principper og metoder kan anvendes til at undersøge, det man i UNESCO kalder et områdes *kapacitet* og risikoen for at denne vil blive overskredet af den menneskelige påvirkning af området. I den forbindelse kan begrebet kapacitet opdeles i tre kategorier:

- Den økologiske kapacitet, der er et udtryk for graden af menneskelig påvirkning, som økosystemet kan tolerere og alligevel opretholde funktion og egenart.
- Den sociale kapacitet, der er udtryk for, i hvilket omfang brugernes rekreative oplevelse forringes.
- Den fysiske kapacitet, der er udtryk for, hvor mange personer et givet område kan servicere.

Med udgangspunkt i ovenstående begreber og principper er der i det følgende fremhævet de foreløbige tanker omkring hvilke væsentligste områder den fremtidig monitorering skal indeholde.

Den konkrete fremtidige monitoring vil dog blive foretaget på baggrund af den fremtidige monitoringsplan. Der er fokuseret primært på henholdsvis: Antallet af besøgende, ændringer i naturen samt ændringer i brugernes oplevelse af Verdensarvsområdet. Men det kan også være nødvendigt at inddrage indikatorer for forstyrrelse af dyreliv i området.

Monitoring af antallet af besøgende

En af de væsentligste trusler mod bevarelsen af Verdensarvsområdet Ilulissat Isfjord kommer fra påvirkningen fra besøgende i området. Derfor er en vigtig del af monitoringen løbende at undersøge denne udvikling i brugen af området. Dette inkluderer undersøgelse af følgende parametre:

Type brugere	Hvad monitoreres	Hvordan kan det monitoreres	Hvem monitorerer
Lokale og turister der besøger Verdensarvsområdet i forbindelse med rekreative aktiviteter	Antallet af henholdsvis turister og lokale der besøger Verdensarvsområdet Hvilken sæson besøgene ligger på. Områder der bliver besøgt og varighed af ophold i området. Aktiviteter i området (hundeslæde, helikopter, sejlads, vandreture, bærplukning, jagt o. lign.).	Spørgeskemaer Feedback indsamlet af park rangeren Statistik fra turistbranchen Møder med repræsentanter fra turistbranchen	Park rangeren De to site managers
Erhvervsmæssige brugere af området	Antallet af fiskere i henholdsvis joller, kuttere og på hundeslæde der kommer i Verdensarvsområdet, samt hvor ofte de kommer i området. Antallet af hundeslædekuske, der kører med betalende turister, der kommer i området, samt hvor ofte de kommer i området.	Statistik fra møder med fisker/fanger foreningen Feedback indsamlet af park rangeren Statistik fra turistbranchen.	Park rangeren De to site managers

På ovenstående baggrund vil man over en årrække få et detaljeret indblik i brugen af området. Dette vil kunne danne et vigtigt grundlag for den fremtidige forvaltning, hvad angår både tiltag og restriktioner, når hensyn til de forskellige grupper bliver vurderet i forhold til områdets kapacitet. Dette vil dog kræve, at man også indsamler viden om de forskellige gruppers generelle påvirkning på området som beskrevet nedenfor.

Monitoring af slid og affald

Dette afsnit fokuserer på monitoringen af den menneskelige påvirkning på naturen i Verdensarvsområdet. Dermed er der set bort fra, at ændringer i vegetation og dyreliv kunne skyldes andre forhold end menneskelig aktivitet. Baggrunden for dette fokus er følgende:

- Menneskelig aktivitet forventes at have den største indflydelse på ændringer i de mest besøgte dele af Verdensarvsområdet, som er fokuset for den fremtidige monitorering.
- Det er ændringer, der i praksis vil kunne reageres på i forvaltningen af Verdensarvsområdet.
- Monitorering af ændringer i naturen, som ikke skyldes menneskelig påvirkning, vil kræve for store ressourcer
- Større ændringer i naturen i Verdensarvsområdet, eksempelvis forårsaget af klimaændringer, vil være af en karakter, hvor det giver sig udtryk i ændringer i et større område end blot Verdensarvsområdet. Sådanne ændringer vil derfor ikke være specifikke for Ilulissat Isfjord, og bør derfor monitoreres over et større område.

Der vil være flere oplagte måder at foretage en monitorering af ovenstående eksempler på den menneskelige påvirkning på naturen i form af slid og affald i det fredede område. Dette er forsøgt gjort overskueligt nedenfor:

Type	Hvad kan monitoreres	Fordele	Ulemper	Hvem monitorerer
Fotos taget i området fra bestemte steder på jorden og på bestemte tidspunkter hvert år	Slid på vegetationen Efterladt affald	Billig, fleksibel og kan foretages af de fleste	Dataene kan blive af meget varierende kvalitet afhængig af lys, vejr, udstyr og fotografens evner	Site managers Park rangeren
Fotos taget fra helikopter	Overordnet slid på vegetationen Stidannelse	Billig, fleksibel og kan foretages af de fleste Grundet det mere vertikale perspektiv vil det give et bedre indtryk af det overordnede slid på vegetationen, specielt omkring stidannelse	Svært at tage billeder fra nøjagtigt samme sted Dataene kan blive af meget varierende kvalitet afhængig af lys, vejr, udstyr og fotografens evner	Site managers Park rangeren
Satellitbilleder	Ændring i vegetation	Mere ensartede billeder Mulighed for at undersøge et større område	Høj pris Mangel på detaljeret information Mangel på fleksibilitet i forhold til hvor mange, hvornår og særlige ønsker	Ikke afklaret
Registrering af ændringer under færdsel i området	Affald indenfor et givent område (fx ved helikopterlandingsplads en eller langs en bestemt vandrerute) Slid på faciliteter som gangbro, bænke, bålpladser o. lign	Billig, fleksibel og kan foretages af de fleste		Site managers Park rangeren Turistguider
Registrering af ændringer i bredde af stierne	Sliddet fra antallet af brugerne i området	Billig, fleksibel og kan foretages af de fleste		Site managers Park rangeren

Med undtagelse af satellitbillederne, er de ovenstående monitoringsparametre således i overensstemmelse med UNESCOs retningslinjer, i og med at de fleste er både signifikante, sensitive, reproducerbare, let målelige og billige.

Mest åbenlyse eksempler på ændringer i slid og affald forårsaget af menneskelig aktivitet i det fredede området vil være følgende:

Type af ændring	Værdi som er truet	Sted	Effekt	Hvem monitorer og hvordan
Slid på vegetationen i de områder, der oplever flest besøgende	Områdets uberørthed og enestående landskabelige skønhed	Sermermiutdalen Sermermiut arkæologiske område Det bynære område	Dette kan både give sig udtryk i, at eksisterende stier bliver bredere, og nye stier opstår Mindre vegetation	Fotos taget på jorden af park rangeren og/eller de to site managers Fotos taget fra helikopter af park rangeren og/eller de to site managers Registrering af ændringer under færdsel i området foretaget af park rangeren og/eller de to site managers Målinger af ændringer i bredde af stierne foretaget af park rangeren og/eller de to site managers
Vegetationen bliver brugt til brændsel	Områdets uberørthed og enestående landskabelige skønhed Biodiversitet værdi	Sermermiutdalen Det bynære område	Mindre vegetation	Fotos taget på jorden af park rangeren og/eller de to site managers Fotos taget fra helikopter af park rangeren og/eller de to site managers Registrering af ændringer under færdsel i området foretaget af park rangeren og/eller de to site managers
Mere efterladt affald	Områdets uberørthed og enestående landskabelige skønhed	Sermermiutdalen Sermermiut arkæologiske område Det bynære område Hundeslædesporene Helikopterlandingspladsen	Mere affald i Verdensarvsområdet	Registrering af ændringer under færdsel i området foretaget af park rangeren og/eller de to site managers Fotos taget på jorden af park rangeren og/eller de to site managers Fotos taget fra helikopter af park rangeren og/eller de to site managers.

Monitering af påvirkningen på dyrelivet

Udover det synlige slid på natur og faciliteter, vil den menneskelige påvirkning på naturen i Verdensarvsområdet også omfatte ændringer i dyrelivet i området.

Moniteringen af sådanne påvirkninger er dog sværere at foretage. Som det er blevet dokumenteret i monitoringsplanen udarbejdet af GEUS er monitering af eksempelvis fuglelivet en omfattende proces. Det er således svært at skaffe signifikante og sensitive monitoringsparametre omkring antallet af fugle og havpattedyr i et så geografisk stort område som Ilulissat Isfjord, uden at gøre brug af både ekstern ekspertviden og motoriserede transportmidler og dermed store økonomiske ressourcer. Men det er dog muligt at udvælge en række indikatorer der giver et billede af forstyrrelses effekter på dyrelivet. Inddragelse og valg af indikatorer vil i den fremtidige monitoringsplan blive vurderet.

I oversigtsskemaet nedenfor er et givet nogle eksempel på, hvordan ændringer af dyrelivet kan monitoreres med de nuværende ressourcer. Disse monitoringsparametre kan være med til at give indikationer på, hvorvidt der muligvis sker ændringer i dyrelivet i Verdensarvsområdet. Skulle dette vise sig at være tilfældet, kan det derefter vurderes, hvorvidt moniteringen skal fokuseres og intensiveres til at undersøge sådanne ændringer mere præcist.

Nedenfor er bearbejdet moniteringen af påvirkningerne på dyrelivet fra, hvad der forventes at være de tre væsentligste menneskeskabte faktorer; nemlig fangst/fiskeri, helikopterflyvning og sejlads i området.

Påvirkning på dyrelivet	Værdi som er påvirket	Hvad monitoreres	Hvordan monitoreres det	Hvem monitorerer
Fangst af fisk, sæler og fugle	Biodiversitet Områdets økonomiske værdi	Omfanget af fangst og fiskeri i Verdensarvsområdet I hvilket omfang fangsten i Ilulissat Isfjord overstiger områdets økologiske kapacitet, ved at der kommer færre/mindre dyr.	Ændringer i antal og størrelse af fangsten baseret på tal fra: Departementet for Fangst og Fiskeri ved Grønlands Hjemmestyre Grønlands Naturinstitut Fiskerforeningerne Jagtbetjentene	De to site managers og Grønlands Hjemmestyre indhenter og bearbejder tallene
Helikopter flyvningen	Biodiversitet Områdets økonomiske værdi	Konsekvenserne af den lydmæssige påvirkning fra helikopterflyvningen på dyrelivet i området	Ændringer i antallet af observationer af udvalgte arter i det fredede område: Eksempelvis helikopterpiloternes observationer i ændringer i antallet af sæler på isen i forårs- og sommer månederne. Samt ændringer i bestande af ynglefugle i området. Løbende opmærksomhed på antallet af helikopterflyvninger i området	Indsamling af informationerne koordineres af de to site managers
Sejlads i området	Biodiversitet Områdets økonomiske værdi	Sejladens påvirkning på dyrelivet i området Omfanget af sejlads i Verdensarvsområdet	Ændringer i antallet af observationer af pågældende arter i det fredede område baseret på bl.a. ændringer observeret af turistoperatører og fisker/fangerforeningerne, der jævnligt sejler ud for isfjeldsbanken Antal turistsejlture i området Antallet af fiskere aktive i området	Indsamling af informationerne koordineres af de to site managers

Monitering af brugernes oplevelser

Som det er beskrevet ovenfor, oplever man i disse år en stadig større frekvens af brugere i højsæsonen for turisme fra marts til september. Dette betyder, at man i stadig større omfang kan se eller høre menneskelig aktivitet i store dele af Verdensarvsområdet, bl.a. forårsaget af en stigende efterspørgsel efter helikopterflyvning og sejlads i Verdensarvsområdet. Ændringer i den menneskelige aktivitet i området, vil kunne påvirke brugernes oplevelse af deres besøg. Bliver den for intensiv, risikerer man, at det specifikke områdes sociale kapacitet overstiges i et omfang, så brugernes oplevelse forringes. Ligeledes risikere man i højsæsonen for krydstogtturisme, at bl.a. Sermermiudalens fysiske kapacitet vil blive oversteget, eksempelvis ved kødannelse på gangbroen og ved informationspladsen. Konsekvenserne heraf vil være en forringelse af brugernes oplevelse af deres besøg. Skulle dette blive tilfældet, kan det give sig udslag i

interessekonflikter mellem de forskellige brugere – eksempelvis turistoperatører og andre brugere eller lokale og turister imellem.

Nedenfor er de vigtigste principper for monitoringen af brugernes oplevelser anskueliggjort.

Påvirkning	Værdi som er påvirket	Område	Hvad monitoreres	Hvem monitorer og hvordan
Flere brugere i området	Brugernes glæde af verdensarvs-området Områdets uberørthed og enestående landskabelige skønhed Områdets økonomiske værdi	Sermermiut-dalen Sermermiut arkæologiske område Det bynære område Helikopter-landingsplads (Isua) Isfjeldsbanke-zonen (zone C i fredningsbekendtgørelsen)	Brugernes oplevelse af deres besøg i området Om områdets sociale kapacitet overstiges Om områdets fysiske kapacitet overstiges Risikoen for interessekonflikter	Spørgeskemaundersøgelser foretaget af park rangeren og de to site managers blandt både lokale, turister og forskere Feedback fra park rangeren baseret på samtale med de forskellige grupper af brugere af området Borgermøder og fokusgruppe interviews
Helikopterflyvning	Brugernes glæde af verdensarvs-området Områdets uberørthed og enestående landskabelige skønhed Områdets økonomiske værdi	Sermermiut-dalen Sermermiut arkæologiske område Det bynære område Helikopter-landingsplads (Isua) Ilulissat by	Gener fra helikopterflyvning i Verdensarvsområdet området såvel som i Ilulissat Risikoen for interessekonflikt	Spørgeskemaundersøgelser blandt både lokale, turister og forskere Feedback fra park rangeren baseret på samtale med de forskellige grupper af brugere af området Borgermøder og fokusgruppe interviews
Sejlads	Brugernes glæde af verdensarvs-området Områdets uberørthed og enestående landskabelige skønhed Områdets økonomiske værdi	Isfjeldsbanke-zonen (zone C)	Fiskere såvel som andre brugeres oplevelse af sejladsen i området Risikoen for interessekonflikter	Spørgeskemaundersøgelser blandt både lokale, turister og forskere Feedback fra park rangeren baseret på samtale med de forskellige grupper af brugere af området Møder med fisker/fanger foreningen Borgermøder og fokusgruppe interviews
Krydstogtturisme	Brugernes glæde af verdensarvs-området Områdets uberørthed og enestående landskabelige skønhed Områdets økonomiske værdi	Sermermiut-dalen Sermermiut arkæologiske område Det bynære område Helikopter-landingsplads (Isua) Isfjeldsbanke-zonen (zone C) Ilulissat by	Primært lokalbefolkningens oplevelse af påvirkningen fra krydstogtturisme Om områdets sociale og fysiske kapacitet overstiges Risikoen for interessekonflikter	Spørgeskemaundersøgelser Feedback fra park rangeren baseret på samtale med byens borgere Borgermøder og fokusgruppe interviews

Som det fremgår ovenfor, er det, udover at monitere brugernes generelle oplevelse af området, relevant løbende at undersøge specifikke problematikker. Dette kan især være gældende i forhold til lokalbefolkningens oplevelse af brugen af området, da de til forskel fra turisterne skal leve med denne i deres dagligdag. I den henseende vil der i fremtiden blive fokuseret særligt på monitoring af Ilulissats borgeres oplevelse af bl.a. støj fra helikoptere. Ligeledes er det vigtigt, at monitere hvorvidt fiskerne føler sig generet af krydstogt- og isfjordssejladser med turister fra Ilulissat. Endelig vil lokalbefolkningens oplevelse af påvirkningen fra store grupper af krydstogtturister i fremtiden få særlig opmærksomhed.

Geo-monitoring

Geo-monitoring omhandler forandringer i landskabet, inklusiv geologiske og glaciologiske ændringer. Det primære fokus for geo-monitoringen i Verdensområdet Ilulissat Isfjord er for det første brækantens beliggenhed i bunden af isfjorden. Brækanten har de seneste år trukket sig meget tilbage, hvorved fronten af bræen ikke længere flyder, men står på bunden af fjorden. Dette menes at have haft en væsentlig negativ indflydelse på størrelsen af de isfjelde, som bræen kælder. Bræens tilbagetrækning er åbenlyst af stor videnskabelig interesse og er blevet fulgt intensivt af forskere i mange år.

Tilbagetrækningen af bræen er desuden interessant i relation til bevarelsen af de værdier, hvorpå Ilulissat Isfjord er blevet nomineret som verdensarv. Således synes det rimeligt, at relatere Ilulissat Isfjords unikke skønhed til, at der flyder isfjelde i fjorden. Et andet væsentligt fokus for geo-monitoringen er at undersøge bevægelsen af indlandsisen i randzonen. Indlandsisen har de seneste år trukket sig tilbage, hvorved der løbende er blevet eksponeret nyt land indenfor Verdensarvsområdet. Placeringen af brækanten og Indlandsisens rand har bl.a. praktisk relevans i forhold til den geografiske placering af den fremtidige forskning og dermed ønsker om landingspladser indenfor Verdensarvsområdet. Ligeledes har denne information åbenlyst relevans for den generelle formidling om Verdensarvsområdet.

Miljø- og naturstyrelsen undersøger muligheden for at bruge satellitbilleder til geo-monitoring af Verdensarvsområdet. Informationer fra disse satellitbilleder vil blive suppleret med data fra forskningsprojekter omkring isens bevægelser, hvorved der vil kunne opnås et mere præcist og løbende opdateret billede af den glaciologiske udvikling i området.

10 BILAG

Bilag 1: VISIONER FOR ILULISSAT ISFJORD

Denne forvaltningsplan redegør for de principper, som den fremtidige forvaltning af Ilulissat Isfjord skal bygge på. Principperne udmønter sig i en række målsætninger for de kommende års udvikling af Verdensarvsområdet. For at indfri disse målsætninger er der som det fremgår i af denne forvaltningsplan blevet udarbejdet en række regler og tiltag. Men derudover har Grønlands Hjemmestyre og Qaasuitsup Kommunia bl.a. følgende visioner for Verdensarvsområdet på længere sigt:

Arktis' førende "grønne" turist destination

Forvaltningen af Verdensarvsområdet Ilulissat Isfjord skal være et foregangseksempel og udgøre en vidensbase for forvaltningen af andre naturområder i Grønland såvel som i Arktis generelt. Dette skal ske på baggrund af principperne om, at Verdensarvsområdet vil være vigtigt for at generere økonomisk vækst og arbejdspladser i lokalsamfundet, samtidig med at anvendelsen er miljømæssig- biologisk og socialt bæredygtig. Ilulissat Isfjord skal således være Arktis' førende "grønne" turistdestination, med fokus på CO2 neutralitet, affaldshåndtering og brug af vedvarende energi og energibesparende løsninger. Kombineret med en effektiv formidling på både lokalt og nationalt niveau omkring arbejdet med forvaltningen af Verdensarvsområdet, vil dette betyde, at forvaltningen af Verdensarvsområdet kommer til at fungere som løftestang for en generel udvikling mod større miljøbevidsthed i Grønland.

Nytænkning i forvaltning af krydstogtturismen

Hvad angår turisterhvervet, er krydstogtturismen et af de områder, der vil kræve mest opmærksomhed i den fremtidige forvaltning for at sikre Verdensarvsområdets bevarelse, samt at udviklingen er i overensstemmelse med lokalbefolkningens ønsker og områdets kapacitet. Krydstogtturismen er således kendetegnet ved, at være meget geografisk koncentreret og med en intensiv påvirkning på lokalsamfundet i den korte periode turisterne er i land. Desuden har det traditionelt været en type turisme, med et relativt begrænset økonomisk potentiale for lokalsamfundet, i og med at der ikke er indtjening på overnatninger og kun meget begrænset efterspørgsel på mad, transport, guidede ture o. lign. Samtidig er krydstogtturismen afhængig af offentlige anlæg som kaj, havneanlæg, museer, offentlige toiletter, skraldespande, infrastruktur m.m., hvilket nødvendiggør en aktiv og fortløbende involvering af en kommunal instans. På denne baggrund skal institutioner involveret i forvaltningen af krydstogtturismen ved Ilulissat Isfjord sigte mod, at være aktivt med til at sikre udviklingen og implementeringen af nye forvaltningsprincipper. Dette skal sikre at krydstogtturismen i fremtiden kan være til større gavn og mindre gene for både lokalsamfundet og Verdensarvsområdet. Dette vil kræve en høj grad af nytænkning på det forvaltningsmæssige niveau, samt et nært samarbejde med de liberale erhverv i kommunen, der er engageret i krydstogtturismen. Derved skal Ilulissat og Verdensarvsområdet med tiden blive både et nationalt og internationalt foregangsområde i, hvorledes offentlig forvaltning kan være med til at sikre en bæredygtig og mere økonomisk rentabel gennemførelse af krydstogtturismen i Arktis.

Internationalt centrum for klimaforskning

Forvaltningen af Ilulissat Isfjord skal sikre de fremtidige muligheder for, at internationalt forskning fortsat kan udvikles indenfor det fredede område. Derfor skal faciliteter for forskningen udbygges i fremtiden. Dette vil involvere etableringen af et isfjordscenter, som både kan huse lokaler for besøgende og forskere og derved bl.a. udnytte berøringsfladen mellem de forskellige grupper. Ilulissat Isfjordscenter skal således danne rammer for, at grønlandske såvel som internationale forskere har et udgangspunkt for deres undersøgelser af Ilulissat Isfjord. Forskere fra forskellige steder og med forskellige specialer vil her kunne mødes og udveksle resultater og ideer. Desuden vil isfjordscentret facilitere, at forskernes resultater kan formidles til folk udenfor forskningsmiljøet. Dette vil dels kunne finde sted gennem løbende udstillinger i isfjordscentrets åbne museumsområde samt gennem foredrag. Desuden skal beskrivelse af forskningsprojekter og diverse artikler fra forskningen i området være samlet i et arkiv i Isfjordscentret og være til rådighed for forskere såvel som almindelige besøgende. På ovenstående baggrund skal Ilulissat Isfjord således i fremtiden være et internationalt centrum for klimaforskning og dokumentation af klimaforandringer.

Bilag 2: FREDNINGSBEKENDTGØRELSEN

Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 10 af 15. juni 2007 om fredning af Ilulissat Isfjord

I medfør af § 16, stk. 1, § 39, stk. 5 og stk. 6, § 46, § 60, stk. 2 og stk. 4 i landstingslov nr. 29 af 18. december 2003 om naturbeskyttelse fastsættes:

Formål

§ 1. Ilulissat Isfjord, og et omkringliggende areal, beliggende i Ilulissat Kommune udlægges som fredet område, med det formål at beskytte den landskabelige skønhed samt områdets naturhistoriske, kulturhistoriske og øvrige naturværdier. Fredningen skal medvirke til at beskytte områdets natur mod nedslidning.

Afgrænsning

§ 2. Det fredede område er angivet på bilag 1. En del af det fredede område er inddelt i tre delområder.

Stk. 2. Delområde A udgør et landfast område ved Sermermiut. Området er angivet på bilag 2. Delområde B udgør den inderste marine del af Ilulissat Isfjord. Området er angivet på bilag 3. Delområde C udgør den yderste marine del af Ilulissat Isfjord. Området er angivet på bilag 3.

Generel adgang og anvendelse

§ 3. Offentligheden har adgang til det fredede område med de begrænsninger som følger af denne bekendtgørelse.

§ 4. Inden for det fredede område er det ikke tilladt at forurene søer, vandløb, fjorde, gletschere eller landområder på nogen måde eller at efterlade nogen form for affald, brugte fiskeredskaber, markeringer og videnskabeligt udstyr.

Stk. 2. Det er ikke tilladt at beskadige vegetationen eller foretage ændringer af terrænet. Al indsamling af planter samt plantedele er forbudt, jf. dog stk 3.

Stk. 3. Uanset forbudet i stk. 2 er det tilladt at indsamle plantevækst til brændsel til madlavning i forbindelse med fiskeri, jagt og fangst.

Teltslagning og brug af åben ild

§ 5. Inden for det fredede område må teltslagning og brug af åben ild kun finde sted i op til 1 døgn på samme lokalitet. Yderligere teltslagning og brug af åben ild må herefter alene finde sted på en ny lokalitet i en distance af mindst 100 meter fra den forrige anvendte lokalitet, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Permanente arealer til teltslagning kan udpeges af kommunalbestyrelsen i Ilulissat Kommune efter høring af Direktoratet for Miljø og Natur. Det skal tydeligt markeres, hvor teltslagning må finde sted.

Byggeri, anlæg og færdsel

§ 6. Inden for det fredede område er det ikke tilladt at opføre bygninger eller andre faste anlæg, samt anlægge veje og stier, jf. dog stk. 2 og stk. 3.

Stk. 2. Direktoratet for Miljø og Natur kan efter høring af kommunalbestyrelsen i Ilulissat Kommune give tilladelse til opførsel af bygninger eller andre faste anlæg. Direktoratet for Miljø og Natur kan efter høring af kommunalbestyrelsen i Ilulissat fastsætte vilkår til omfang, art, placering, højde og udformning i sådanne tilladelser.

Stk. 3. Inden for det fredede område kan Direktoratet for Miljø og Natur efter høring af kommunalbestyrelsen i Ilulissat Kommune give tilladelse til anlæggelse af veje og stier. Direktoratet for Miljø og Natur kan efter høring af kommunalbestyrelsen i Ilulissat fastsætte vilkår i sådanne tilladelser.

Stk. 4. Inden for det fredede område er færdsel med motoriserede køretøjer, herunder snescootere, løjpemaskiner og bæltekøretøjer ikke tilladt.

Stk. 5. Undtaget for forbudet i stk. 4 er kørsel i færdselskorridorer, der fastsættes i bekendtgørelse om anvendelse af motoriserede befordringsmidler i Ilulissat Kommune.

Stk. 6. Inden for det fredede område er færdsel på cykel ikke tilladt.

Stk. 7. Stier kan befæstes med grus, træ eller andet passende materiale.

Stk. 8. I delområde A, jf. bilag 2 er det i perioden 1. april – 31. oktober, kun tilladt at færdes på de markerede stier.

Flyvninger

§ 7. Inden for det fredede område er flyvninger lavere end 1000 meter ikke tilladt af hensyn til områdets dyreliv.

Stk. 2. Undtaget fra forbudet i stk. 1 er flyvning i forbindelse med koncessioneret ruteflyvning, rednings- og eftersøgningsaktioner samt indflyvninger til de i stk. 4 nævnte landingspladser.

Stk. 3. Inden for det fredede område er landinger ikke tilladt, jf. dog stk. 4.

Stk. 4. Direktoratet for Miljø og Natur kan efter høring af kommunalbestyrelsen i Ilulissat give årlige eller flerårige tilladelser til landinger i 2 nærmere angivne områder.

Stk. 5. Direktoratet for Miljø og Natur kan efter høring af kommunalbestyrelsen i Ilulissat fastsætte vilkår i de i stk. 4 givne tilladelser.

Sejlads, opankring, oplæg og ilandstigning

§ 8. I delområde B er sejlads ikke tilladt.

Stk. 2. Undtaget for forbudet i stk. 1 er sejlads i forbindelse med erhvervsmæssig fiskeri, jagt og fangst samt sejlads i forbindelse med rednings- og eftersøgningsaktioner.

Stk. 3. I delområde C er al sejlads med fartøjer større end en tonnage på 1.000 Gross Registered Tonnes ikke tilladt.

Stk. 4. Turistsejlads inden for det fredede område, må kun ske ved anvendelse af guider med kendskab til den grønlandske natur og lovgivning om beskyttelse af naturen.

§ 9. Inden for det fredede område er opankring og oplæg af både ikke tilladt, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Undtaget for forbudet i stk. 1 er opankring som foretages i forbindelse med fiskeri, jagt og fangst.

§ 10. Inden for det fredede område er ilandsstigning ikke tilladt.

Stk. 2. Undtaget for forbudet i stk. 1 er ilandsstigning i forbindelse med erhvervsmæssig fiskeri, jagt og fangst. Denne undtagelse gælder dog ikke ilandsstigning til område A.

Forvaltning, tilsyn og dispensation

§ 11. Direktoratet for Miljø og Natur udarbejder efter høring af kommunalbestyrelsen i Ilulissat Kommune en forvaltningsplan for det fredede område.

§ 12. Kommunalbestyrelsen i Ilulissat Kommune påser overholdelsen af denne bekendtgørelse.

§ 13. Direktoratet for Miljø og Natur kan efter høring af kommunalbestyrelsen i Ilulissat Kommune meddele dispensation fra bestemmelserne i § 5 stk. 1, § 7, stk. 1 samt § 8, stk. 4 i denne bekendtgørelse, såfremt det ikke er i strid med fredningens formål.

§ 14. Overtrædelse af § 4, stk. 1 og stk. 2, § 5, stk. 1, § 6, stk. 1, stk. 4, stk. 6 og stk. 8, § 7, stk. 1 og stk. 3, § 8, stk. 1 og stk. 3-4, § 9, stk. 1 samt § 10, stk. 1, kan medføre bøde.

Stk. 2. Overtrædelse af vilkår fastsat efter § 6, stk. 2-3 samt § 7, stk. 5 kan medføre bøde.

Stk. 3. Er overtrædelsen begået af en virksomhed, som helt eller delvist ejes af staten, Grønlands Hjemmestyre, en kommune eller et kommunalt fællesskab, omfattet af landstingslov om kommunalbestyrelser og bygdebestyrelser m.v., et aktieselskab, anpartsselskab, andelsselskab eller lignende, kan der pålægges virksomheden med videre, som sådan kriminalretligt ansvar. Tilsvarende gælder hvis overtrædelsen er begået af Grønlands Hjemmestyre, en kommune eller et kommunalt fællesskab, omfattet af landstingslov om kommunalbestyrelser og bygdebestyrelser m.v.

§ 15. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. juli 2007.

Stk. 2. Samtidig ophæves Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 7 af 25. marts 2003 om fredning af Ilulissat Isfjord.

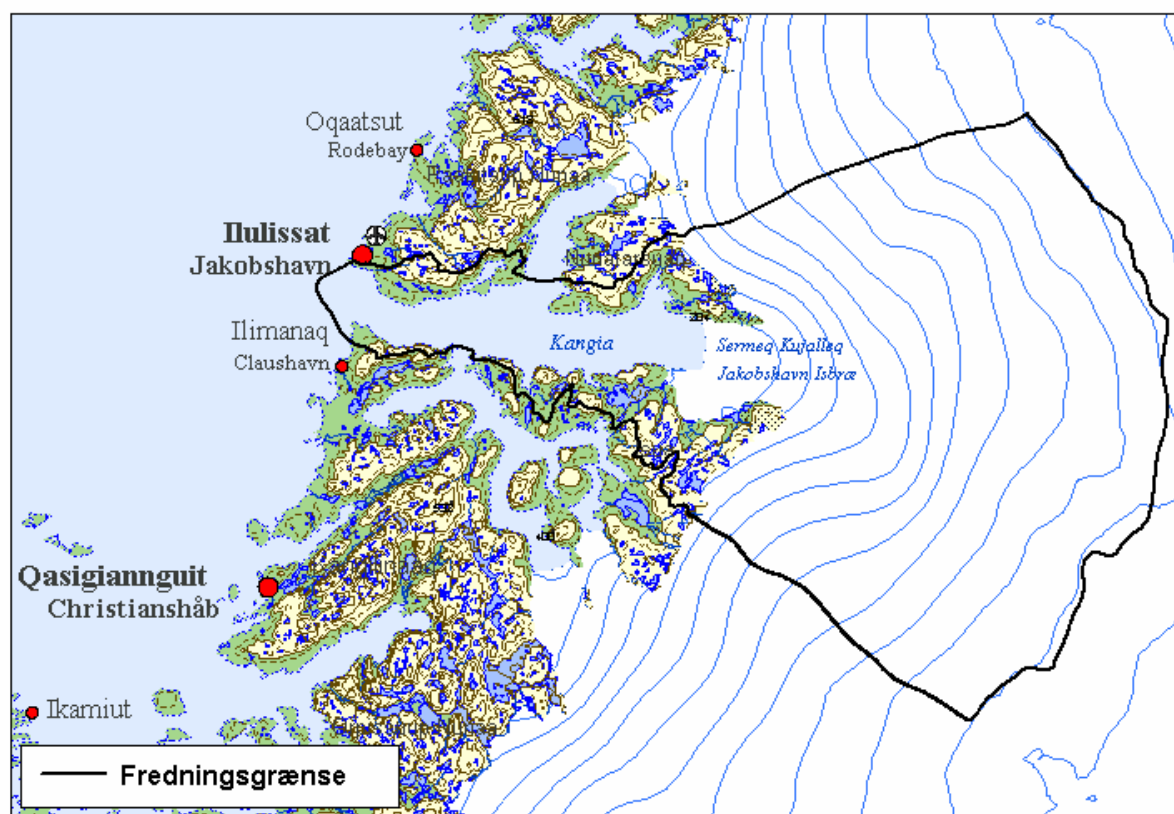
Grønlands Hjemmestyre, den 15. juni 2007

Arkalo Abelsen

/

Alfred E.R. Jakobsen

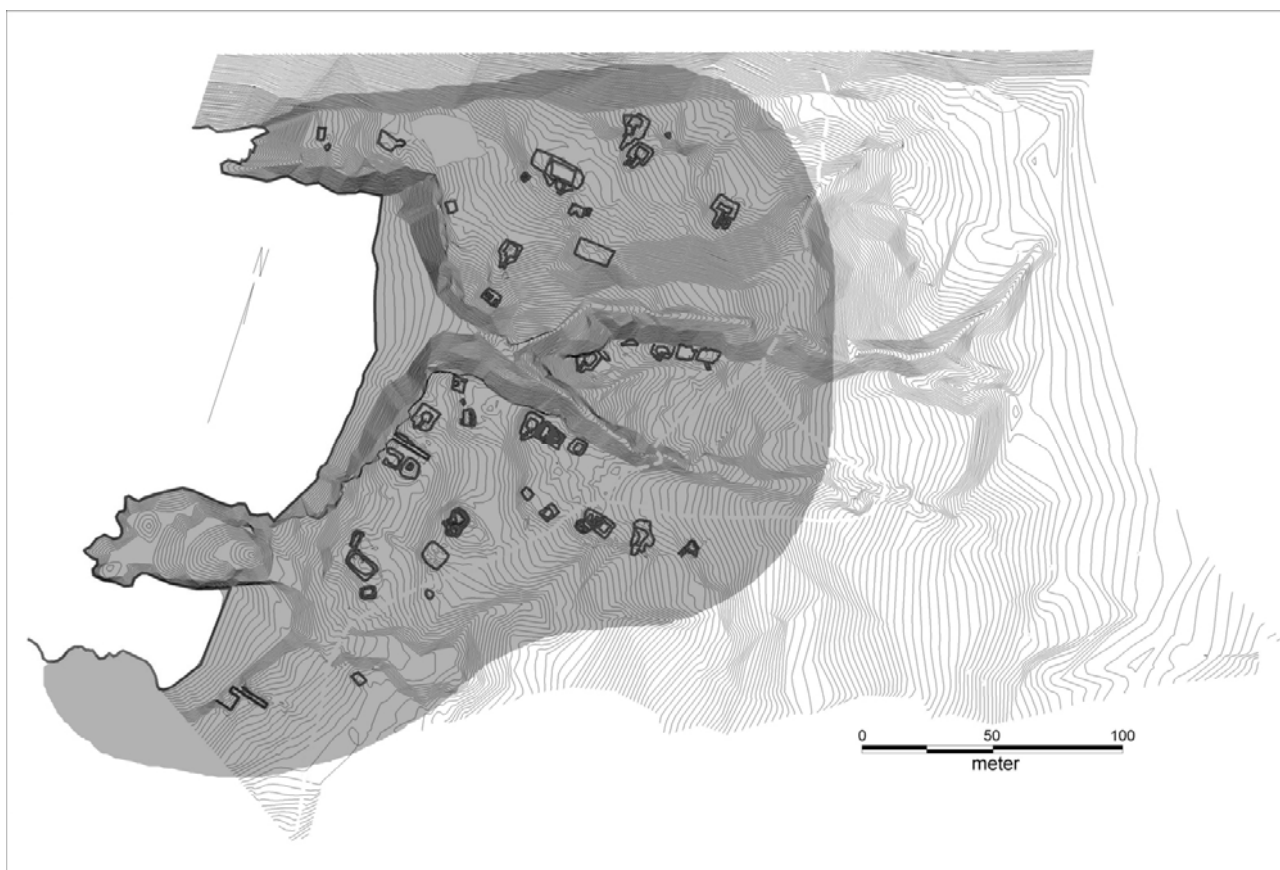
Bilag 2.1 til Fredningsbekendtgørelsen

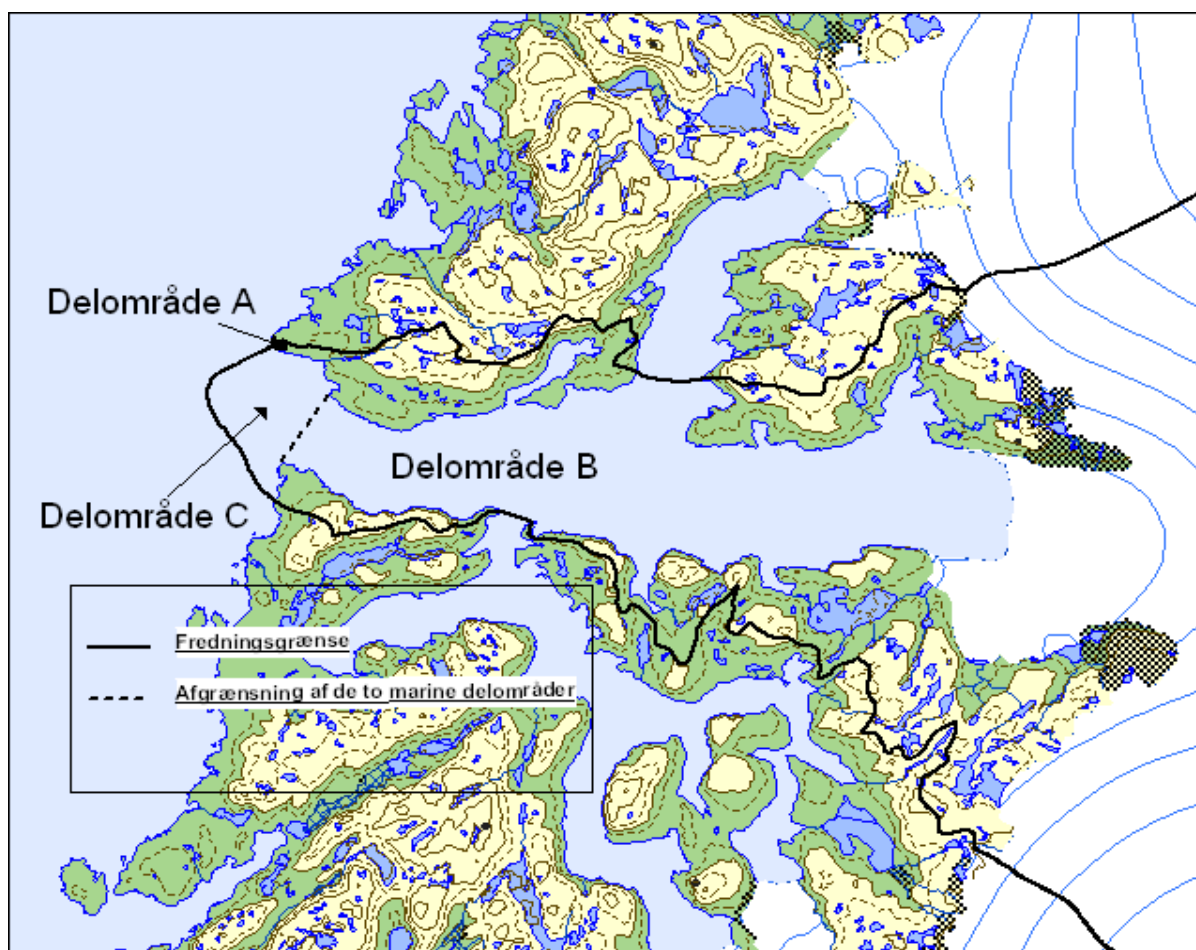
Bilag 2.2 til Fredningsbekendtgørelsen

Delområde A

Sermermiut

Bilag 2.3 til Fredningsbekendtgørelsen

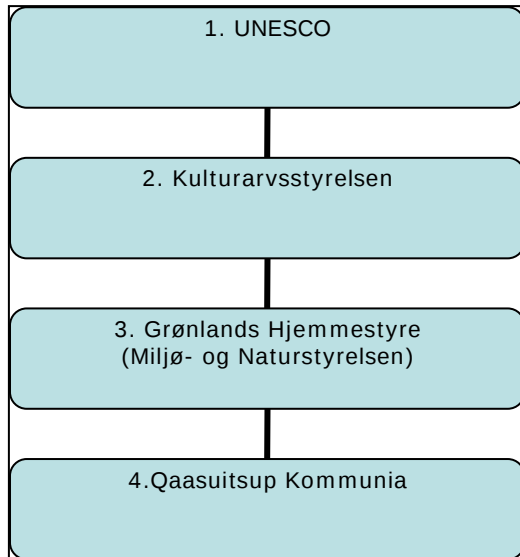
Afgrensning mellem Delområde B og Delområde C er givet ved følgende:
Nordligste punkt: 51° 02' 32'' W, 69° 10' 49'' N. Sydlige punkt: 51° 05' 29'' W, 69° 08' 14'' N.

Bilag 3: RELATIONER MELLEM INTERESSEENTER

For at sikre den mest hensigtsmæssige forvaltning af området er det vigtigt at ansvarsfordeling og kommunikationsveje er tilstrækkeligt belyst mellem alle parter.

Ansvarsfordeling

Nedenstående figur viser ansvarsfordelingen for forvaltningen af Ilulissat Isfjord.

Figuren illustrerer ansvarsfordelingen.

- 1 UNESCO sekretariat i Paris
- 2 Kulturarvsstyrelsen – det overordnede ansvar for Verdensarvsområdet i relation til UNESCO og forestår kontakten til UNESCO-sekretariatet.
- 3 Grønlands Hjemmestyre – har det nationale ansvar for Verdensarvsområdet i henhold til Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 10 af 15.juni 2007.
- 4 Qaasuitsup kommunia – har tilsynspligten for området

Interessenter

Interessenterne for Ilulissat Isfjord har forskelligartede interesser som knytter sig til forskellige aktiviteter. Disse er inddelt i institutioner og interessegrupper.

Institutioner:

- Ilulissat museum
- Nationalmuseum

Primære interessegrupper:

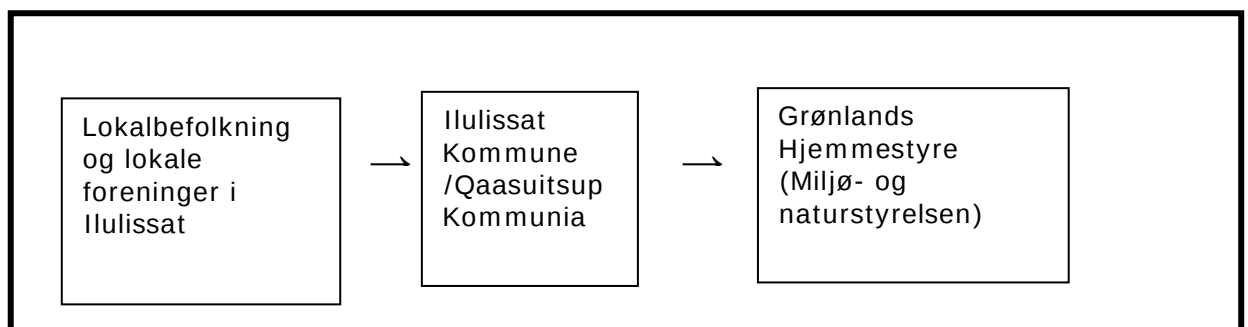
- Lokalbefolkning i Ilulissat
- Turoperatører indenfor sejlads, flyvning, overnatning, hundeslædeture etc.
- Fiskere / fangere
- Skiklub
- Slædekuskeforening
- Forskere
- Turister
- KNAPK (fisker- og fangerorganisation)
- Filmselskaber
- VIP
- Air Greenland

Kommunikation mellem interessenter

Isfjordskontoret i Ilulissat varetager den daglige kontakt med lokalbefolkningen, mens Grønlands Hjemmestyre har base i Nuuk og dermed fortrinsvis har skriftlig og/ eller telefonisk kontakt med interessenterne.

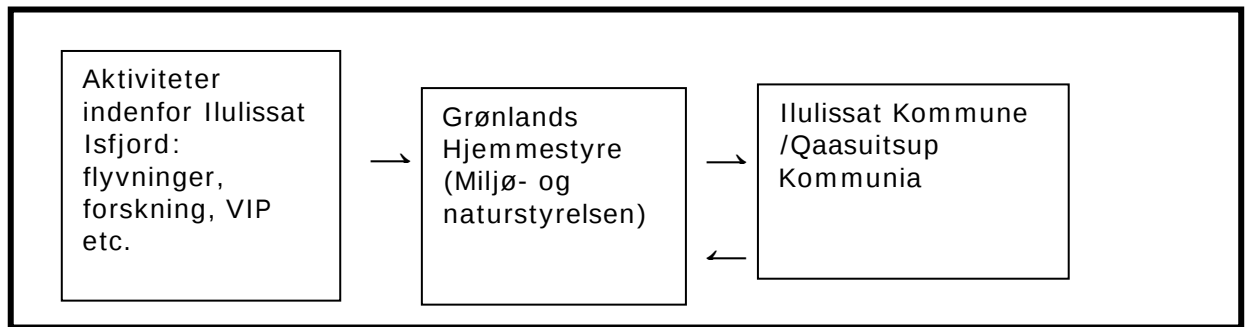
Formelle kommunikationsveje:

Skriftlige ansøgninger om dispensationer om aktiviteter i Ilulissat Isfjord.

Lokalbefolkningen og lokale foreninger i Ilulissat kan ansøge om aktiviteter i Ilulissat Isfjord til Ilulissat Kommune, og de bliver videresendt til Grønlands Hjemmestyre.

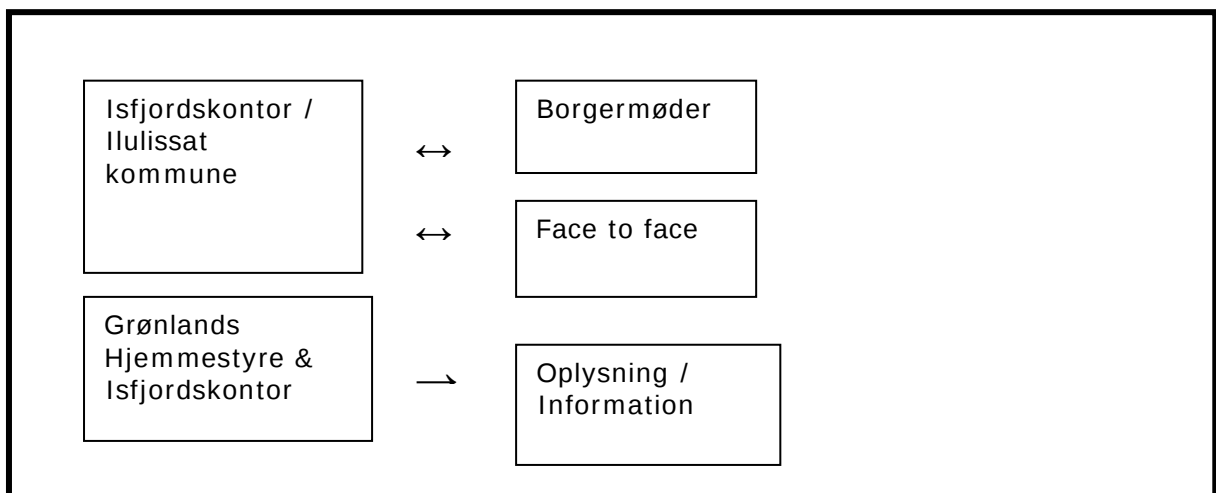
Grønlands Hjemmestyre har det nationale ansvar for forvaltningen af Ilulissat Isfjord.

Internationale og nationale ansøgninger om dispensationer til aktiviteter i Ilulissat Isfjord sendes til Grønlands Hjemmestyre. Grønlands Hjemmestyre sender høringsanmodninger til Ilulissat Kommune / Qaasuitsup Kommunua. Grønlands Hjemmestyre har national myndighed over Ilulissat Isfjord.

Uformelle kommunikationsveje:

Uformelle kommunikationsveje foregår bl.a. gennem borgermøder, face to face og informationer om Ilulissat Isfjord på skrift (pjece etc.)

uformelle kommunikationsveje

Interessenters relation til Ilulissat Isfjord:

Interessenterne har forskellige relationer til Ilulissat Isfjord, nogle har rekreative relationer, mens andre er økonomisk afhængige af aktiviteter i Ilulissat Isfjord (se nedenstående tabel).

Interessent	Aktivitet	Økonomisk indtjening?
Lokalbefolkning	Rekreative aktiviteter (skiløb, gåture, hundeslædeture, sælfangst mv.)	Nej
Erhvervsfiskere	Fiskeri af hellefisk	Ja
Erhvervsfangere	Sælfangst havfugle	Ja
Turismeoperatører	Sejlads, flyvning, hundeslædeture, overnatning	Ja
Forskere	Forskning	Nej

Turister	Vandring, helikopterture, sejlads,	Nej
Skiklub	Langrendsskiløb	Nej
Slædekuskeforening	Hundelædeture	Ja
Filmselskaber	Filmoptagelse	Ja
VIP	Helikopterture	Nej

interessenters relation til Ilulissat Isfjord.

Andre myndigheder, der tager beslutninger som påvirker forhold i Ilulissat Isfjord:

Miljø- og naturstyrelsen har som tidligere nævnt det nationale ansvar for forvaltningen af Ilulissat Isfjord. Men for nogle områder, har en række andre myndigheder ressourceansvaret. Her fungerer Miljø- og Naturstyrelsen som høringspart. (se nedenstående tabel)

Myndighed	Område
Departement for fiskeri, fangst og landbrug (Grønlands Hjemmestyre)	Kvoter for fisk og fangst dyr
Landsplansafdeling (Grønlands Hjemmestyre)	Arealtildeling
Beredsskabsstyrelse (Grønlands Hjemmestyre)	Sikkerhed til søs
Søfartsstyrelsen i Danmark	Al sejlads, inkl. krydstogtskibe
Statens Luftfartsvæsen	Luftfartsregulering
Dansk Polar Center	Tilladelse efter rejsebekendtgørelsen som hjemtages pr 1.januar 2010

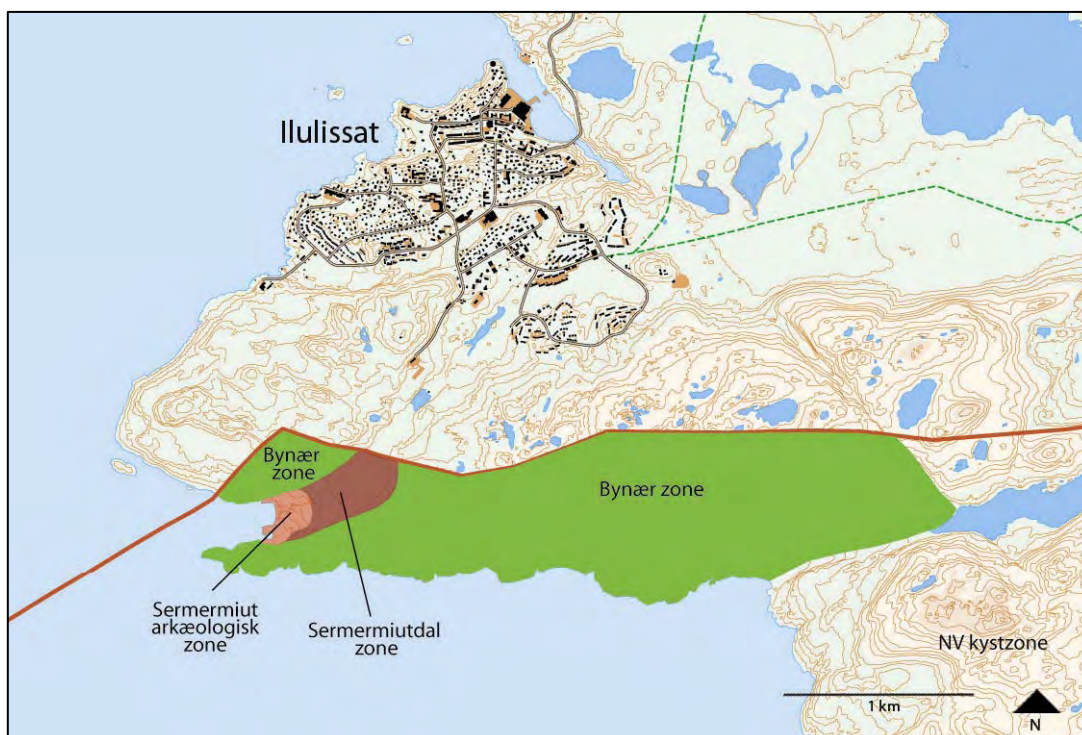
andre myndigheder der påvirker Ilulissat Isfjord.

Bilag 4: FOKUSOMRÅDER

Som tidligere nævnt har fredningsbekendtgørelsen tre zoner hvor der er særlige regler for færdsel. Det drejer sig om delområde A (Sermermiut arkæologisk zone), samt de marine områder B og C. Nedenfor er der en nærmere beskrivelse af område A, B og C.

Herudover er der en beskrivelse af andre områder, hvor der er særlig fokus på reguleringen af området. Særligt fordi de ligger i bynært område, hvor færdslen er større end de resterende områder.

Zoneringskort over det bynære område.

Bynære zone (Ilulissat)

Beliggenhed

Den bynærezone ligger umiddelbart syd for Ilulissat på begge sider af Sermermiutdalzonen.

Karakteristik	Der er i området flere højtliggende udsigtspunkter over Isfjorden.
Tilgængelighed	Området er lettilgængeligt fra Ilulissat både til fods, med ski eller hundeslæde. Der er forskellige afmærkede vandreruter i området.
Anvendelse	Denne zone er kendetegnet af at være meget besøgt af både lokale og turister, som bruger området i forbindelse med forskellige rekreative aktiviteter inklusiv jagt og vandreture.

Sermermiutdalen

Beliggenhed	Sermermiutdalzonen er beliggende under en kilometer sydvest for Ilulissat by. Zonen er ca. 600 meter lang og 200 meter bred.
Karakteristik	Der er en enestående udsigt fra området ud på Isfjeldbankezone. Sermermiutdalen er kendetegnet ved flydejord, det vil sige at undergrunden består af finkornet materiale, der i de isfrie måneder til stadighed bevæger sig ned og ud mod havet.
Tilgængelighed	Området er lettilgængeligt fra Ilulissat by. Der er i 2008 etableret en gangbro gennem området, som beskytter vegetationen mod slid og samtidig gør det nemmere og sikre for folk at gå i området. Endelig giver gangbroen mulighed for brug af kørestol og klapvogne i området.
Anvendelse	Sermermiutdalzonen er den mest besøgte del af Verdensarvsområdet. Området anvendes meget af både lokale og turister til en række rekreative aktiviteter såsom vandreture og skiløb, skoleudflugter osv.

Sermermiut arkæologisk zone (zone A i fredningsbekendtgørelsen)

Beliggenhed	Sermermiut arkæologisk zone ligger få kilometer syd for Ilulissat by for enden af Sermermiutdalen.
--------------------	--

Karakteristik	Sermermiut arkæologisk zone indeholder den forhistoriske boplads Sermermiut, der for 250 år siden var Grønlands største boplads. Der er desuden et større antal tørvehusruiner og inuitgrave omkring den tidligere boplads. Dette område er derfor beskrevet som det vigtigste arkæologiske område i Grønland. Ruinerne grupperer sig omkring en lille vig. Området er fugtigt og græsbevokset.
Tilgængelighed	Området er lettilgængeligt fra Ilulissat by. Færdsel i området er kun tilladt til fods og indenfor den afmærkede sti.
Anvendelse	Området besøges af et stort antal turister og lokale. Fra den afmærkede sti kan man se nogle udvalgte ruiner. Generelt er ruinområdet dog for almindelig besøgende svært at få øje på, og der er i selve området endnu ingen formidling eller forklaring omhandlende ruinområdets dele eller betydning.

Fjordzonen - Maritim zone B i fredningsbekendtgørelsen

Beliggenhed	Fjordzonen er beliggende mellem isfjeldbankezone og gletscherzone og udgøres af den isfyldte fjord.
Karakteristik	Fjordzonen er ca. 40 kilometer lang, 6-10 km bred mere end 1000 meter dyb. De isfjelde, der kælvnes ved gletsjerfronten, presses ud gennem fjordzonen, der, afhængig af årstid og vejr, er mere eller mindre fyldt med frit flydende isfjelde og skosser.
Tilgængelighed	Zonen er udelukkende tilgængelig med helikopter (overflyvning) eller sjældent med båd.
Anvendelse	Kun erhvervmæssig sejlads i forbindelse med fiskeri er tilladt i Fjordzonen, der er sammenfaldende med "maritim zone B" i Fredningsbekendtgørelsen. Når isen tillader det anvendes dele af fjordzonen i forbindelse med fiskeri fra hundeslæde.

Isfjeldsbankezone - Maritim zone C i fredningsbekendtgørelsen

Beliggenhed	Isfjeldsbanken er den østligste del af Isfjorden. Zonen er ca. 6-7 kilometer bred (N-S), ca. 6-7 km lang (Ø-V) og havdybden er kun 225-250 meter.
Karakteristik	De største Isfjelde strander i Isfjeldbankezone på grund af en undersøisk morræneaflejring ved munden af Isfjorden. Området er af stor landskabelig skønhed på grund af de store, fritliggende isfjelde.
Tilgængelighed	Området er tilgængeligt for mindre skibe (under 1000 GRT). Det kan dog være et vanskeligt område at færdes i på grund af is og faren for kælvende isbjerge. Der er en smuk udsigt til Isfjeldbankezone fra de omkringliggende kyster.
Anvendelse	Området anvendes især i forbindelse med hellefiskeri og i forbindelse med turistsejladser.

Bilag 5 GANGBRO I SERMERMIUTDALEN AFHÆLPER SLID PÅ VEGETATIONEN.

Ovenstående billeder viser problemer med slidt vegetation i Sermiutdalen pga. de mange besøgende. Den ujævne og mudrede sti resulterer i en del fald ulykker.

Sti fotograferet sommer 2006

Ovenstående billeder viser, hvorledes stierne løbende bliver bredere og slid af vegetationen dermed øges.

Samme sti fotograferet et år senere - sommer 2007

I 2008 blev der etableret en gangbro fra Ilulissat by gennem Sermermiutdalen. Gangbroen afhjælper slid af vegetationen i området. Gangbroen er anlagt så den snor sig og dermed falder naturligt ind i landskabet. Med tiden vil gangbroen få en grå, mere afdæmpet overflade. Siden gangbroen er etableret, har der ikke været faldulykker i området, og nu besøges området også af kørestolsbrugere og familier med klapvogne.

Bilag 6 RETNINGSLINIER FOR DISPENSATIONSANSØGNINGER FOR AKTIVITETER I ILULISSAT ISFJORD

Ansøgningsprocedure

Ansøgning sker på ansøgningsskema, der rekvireres hos Miljø- og Naturstyrelsen, Grønlands Hjemmestyre, Postboks 1614, 3900 Nuuk. Ansøgningsskemaet returneres til samme adresse.

Dispensationssager afgøres af Grønlands Hjemmestyre, efter høring af Ilulissat Isfjordskontor/ Qaatsuitsup Kommunia.

Seneste ansøgningsfrist for dispensationsansøgning er **1 måned** før den dispensations-krævende aktivitet ønskes påbegyndt.

Principper for dispensation

Generelt gives der kun dispensation til projekter eller arrangementer der i ansøgningen klart dokumenterer et formål, der vurderes at:

- 1) fremme forskning på internationalt niveau eller
- 2) tjener grønlandske interesser på nationalt og/eller lokalt niveau

Desuden gives der kun dispensationer til aktiviteter der:

- ikke forurener, ødelægger eller på andre måde skader områdets natur, kulturhistorie, eller rekreative værdier
- ikke forhindrer øvrige brugeres adgang til området
- er af ikke-permanent karakter

Der gives almindeligvis ikke dispensation til ansøgninger:

- der kræver helikopterlanding i landområder, udenfor de godkendte landingspladser i området.
- der kræver færdsel med motoriserede køretøjer på landjorden

Betingelser for dispensation

I tilfælde af dispensation, tages der stilling til om den dispensationskrævende aktivitet vil kræve særligt opsyn. I de tilfælde, hvor særligt opsyn skønnes nødvendigt, påhviler det dispensationssøgeren at afholde alle udgifter i forbindelse til dette. Ilulissat Isfjordskontor/ Qaatsuitsup Kommunia udpeger opsynet og bestemmer omfanget heraf.

Ved dispensation i forbindelse med forskning, filmoptagelser o.lign. stilles krav om, at en kopi af det producerede materiale sendes til Ilulissat Isfjordskontor/ Qaatsuitsup Kommunia.

Fremsendelse skal ske inden 12 måneder fra projektets eller arrangementets afslutning.

Søges der dispensation til midlertidig opstilling af videnskabeligt udstyr, dokumentationsudstyr og andre genstande i det fredede område, kræves det, at ansøgningen indeholder en redegørelse for, hvordan og hvornår udstyret vil blive fjernet fra området samt foto dokumentation for at oprydningen har fundet sted. Dokumentation sendes til Ilulissat Isfjordskontor/ Qaatsuitsup Kommunia.

Misligholdelse af tilbagerapporteringspligt eller andre forhold indeholdt i dispensationen, vil medføre at evt. kommende ansøgninger vil blive afvist.

**Dispensationsansøgning til aktivitet inden for Ilulissat Isfjord
Verdensarvsområde**

Vedr. Hjemmestyrets bekendtgørelse nr.10 af 15. juni 2007 om fredning af Ilulissat Isfjord

Aktivitet:	Periode for aktivitet: Forventet dato for rapport/ produkt:
-------------------	--

Antal personer (fulde navne):	Lokalitet (angives på kortbilag og med koordinater):
--------------------------------------	---

Hvilke regler søges der dispensation for:
(jf. Hjemmestyrets bekendtgørelse nr.10 af 15. juni 2007 om fredning af Ilulissat Isfjord)

Transportmiddel ind og ud af Ilulissat Isfjord:

Baggrund for ansøgning og uddybning af aktiviteter:

Ansvarlig for ansøgningen:

Fuld postadresse og institutions navn

Tlf.nr.: Faxnr.: E-mail:

Har ansøger tidligere ansøgt om dispensation om aktiviteter i Verdensarvsområdet Ilulissat Isfjord?

Godkendt af Qaasuitsup Kommunia:
Signatur:
Dato:

Godkendt af Miljø- og Naturstyrelsen, Grønlands Hjemmestyre:
Signatur:
Dato:

Skemaet indsendes i udfyldt stand til Grønlands Hjemmestyre, Miljø- og Naturstyrelsen, Boks 1614, 3900 Nuuk så det er modtageren i hænde *senest en måned før den planlagte aktivitet.*

Evt. spørgsmål kan rettes til Miljø- og Naturstyrelsen, tlf: 346718, fax: 325286 eller e-mail nhlm@gh.gl.

